

ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทย
ในอุตสาหกรรมการบันเทิง

Effectiveness of Policy Implementation to Support Thai Drama

Production in the Entertainment Industry

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

ชื่อวิจัย (ภาษาไทย) ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง
(ภาษาอังกฤษ) Effectiveness of Policy Implementation to Support Thai Drama Production in the Entertainment Industry
นามผู้วิจัย (ภาษาไทย) นาย ณัฐกฤต เกิดกุลกิตต์
(ภาษาอังกฤษ) Mr. Natthakrit Kerdkoolkit
รหัสประจำตัวนักศึกษา 6417903004
สาขา การปกครอง
คณะ บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2565

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์แล้ว

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภา ถิรศิริกุล)

เมื่อวันที่...31.../...มี.ค.../...2566...

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์

วันที่...31... เดือน...มีนาคม...พ.ศ...2566..

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิต
ละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง
โดย : นาย ฌัฐกฤต เกิดภูถกิตดี
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา : การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา :

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตภา ธิรศิริกุล)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิงและเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรการวิจัย คือ บุคลากรในอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยนั้นคือเรื่องของการขาดทุนของงบประมาณในการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การทำงานอาจจะมีผลงานออกมาได้อย่าง ไม่สมบูรณ์แบบเท่าที่ต้องการ อีกทั้งยังขาดประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐ ในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง เพราะทางผู้จัดผู้สร้าง มีความประสงค์อยากให้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลเองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนร่วมสร้างร่วมลงทุนไปด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการผลิตละครไทยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบที่สุดในระดับโลกเพื่อผลิตผลงานเข้าสู่ตลาดเอเชียและเป็นประเทศชั้นนำอันดับแรกๆ ของเอเชียในการผลิตละครที่สร้างสรรค์และรากฐานการผลิตเข้มแข็งและดีที่สุดใน ดังนั้นข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทยจึงเน้นถึงการให้การสนับสนุนของภาครัฐในการดำเนินการของธุรกิจการผลิตละครไทยนี้

คำสำคัญ: การดำเนินนโยบาย, ธุรกิจ, ละครไทย

Abstract

Title : Effectiveness of Policy Implementation to Support Thai Drama
Production in the Entertainment Industry

By : Mr. Natthakrit Kerkoolkit

Degree : Master's degree of Political Science (Government)

Major : Political Science (Government)

Advisor :
(Asst. Prof. Dr.Jidapa Thirasirikul)

This research aimed: 1) to study the environment in terms of obstacles and strengths in the Thai drama production business; 2) to study the effectiveness of the government policy for supporting Thai drama production business, based on attitudes of people in the entertainment industry; and 3) to suggest policy directions for the development of the Thai drama business. The study was qualitative research and interview was used to collect data. The research found that the problems and obstacles in the Thai drama production business were a lack of budget support from government agencies. Producers wanted the government to support the budget so Thai drama productions would be efficient and have a perfect global presence in the Asian market as Asia's leading producers. They strive of have creative and strong foundation of the best productions.

Keywords: policy implementation, business, Thai drama

Approved by
.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตภาภา ถิรศิริกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ แก้ไข และปรับปรุง วิทยานิพนธ์เล่มนี้อย่างเต็มกำลัง จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไชสงค์ ประธานกรรมการและพร้อมด้วย คณะกรรมการสอบป้องกันทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและ ได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณสุรินทร์ เมทะนี คุณพิชัย น้อยรอด คุณบัณฑิต ทองดี คุณตฤณรัช หนองหิน คุณคมสันต์ บุญญะวิตร และคุณรัชฎ์วาริน สุชะพิสัยฐ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้การสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ บิดา มารดา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้าน กำลังใจและกำลังทรัพย์ด้วยดีตลอดมาทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์อันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศคุณความดีให้บิดา มารดา ครูอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

ณัฐกฤต เกิดกุลกิตต์

30 มีนาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
ABSTRACT.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
สารบัญตาราง.....	(ฉ)
สารบัญภาพ.....	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	10
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการน่านโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	17
2.4 บริบทการทำงานในการผลิตละครไทย.....	22
2.5 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจละครไทย.....	24
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย สมมติฐานและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การออกแบบการวิจัย.....	35
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
3.4 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย.....	43
4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน.	
4.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย.....	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	51
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	55
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์.....	62
ประวัติผู้วิจัย.....	67

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้จากการบูรณาการของการศึกษาที่มาจากทฤษฎีนิรนัย และทฤษฎีอุปนัย	30

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
4	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

อุตสาหกรรมบันเทิงในภาพทั่วไปนั้นเป็นอุตสาหกรรมสำคัญในการสร้างรายได้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ เนื่องจากธุรกิจบันเทิงและธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิด “soft power” ในการสร้างอำนาจแก่สังคมในต่างประเทศได้ ซึ่งทำให้อุตสาหกรรมบันเทิงในหลายประเทศให้ความสำคัญในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์จากภาครัฐในการให้การสนับสนุน

ทั้งนี้ประเทศไทยเอง ก็ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมดังกล่าวอยู่ไม่น้อย โดยให้การสนับสนุนมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยวงการบันเทิงไทยและธุรกิจการผลิตละครไทยได้ถือกำเนิดขึ้นใน พ.ศ. 2498 ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งรัฐบาลสมัยนั้นให้ความสำคัญของสื่อบันเทิงไทยและการผลิตละครไทยทางวิทยุและโทรทัศน์ โดยมีหลักการในการทำรายการโทรทัศน์คือ การให้ข่าวสาร ให้ความรู้ และให้ความบันเทิง นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสถานีให้มีลักษณะแบบ “พึ่งตนเอง” ได้โดยสมบูรณ์อีกด้วย (สินธุ์ สิทธิรักษ์, 2535)

ระยะแรกแรกของการออกอากาศนั้น เป็นการออกอากาศแบบสลับวัน รายการที่ออกอากาศมีรายการข่าว รายการเพลงบรรเลงสด เวลาที่นอกเหนือนั้น จะเป็นการฉายภาพยนตร์จากสำนักข่าวอเมริกัน (จางง รังสิกุล, 2538) ซึ่งสมัยนั้นรายการที่มีสัดส่วนสูง คือ รายการประเภทให้ความบันเทิง และใช้เวลาออกอากาศเกินกว่าร้อยละ 50 ของเวลาทั้งหมด ในขณะที่รายการประเภทให้ข่าวสารมีเนื้อหาที่เพียงร้อยละ 10-18 เท่านั้น ส่วนรายการประเภทส่งเสริมการศึกษาและศิลปวัฒนธรรมมีประมาณร้อยละ 20 จะเห็นว่าละครและการแสดงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะในยุคนี้ยังไม่มีการผลิตภาพยนตร์ไทยสำหรับฉายทางโทรทัศน์ ละครกลายเป็นรูปแบบหลักของรายการบันเทิง ต่อมาจึงได้มีการนำบทละครพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 มาดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์และเริ่มมีการนำบทละครพูดมาแต่งใหม่สำหรับแสดงทางโทรทัศน์เป็นเรื่องแรกคือเรื่อง “สุริยานีไม่ยอมแต่งงาน” ของนายรำคาญ (ประหยัด ศ.นาคะนาท) ซึ่งถือว่าเป็นละครโทรทัศน์เรื่องแรกของวงการโทรทัศน์ไทย

การส่งเสริมของรัฐบาลไทย ต่ออุตสาหกรรมนี้เป็นอย่างไร ในเชิงนโยบายนั้น ภาครัฐยังไม่มี การสนับสนุนที่ชัดเจน โดยมากให้ความสำคัญกับภาพยนตร์มากกว่า เพราะเห็นว่าภาพยนตร์เป็น “soft power” ที่นำไปเสนอขายตามเทศกาลหนังได้ง่าย แต่ความสนใจที่เห็นว่าละครไทยนั้น

สามารถขายในตลาดต่างประเทศได้ง่ายกว่าภาพยนตร์ในแถบเอเชีย ไม่ว่าจะเป็น จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม

ขณะเดียวกัน นโยบายที่ผ่านนั้น ส่วนมากดำเนินการผ่านกระทรวงวัฒนธรรม เป็นส่วนใหญ่ เน้นการสนับสนุนด้านการเขียนบท โดยมีการประกวดเขียนบทละครโทรทัศน์ในเชิงวัฒนธรรมของไทยเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ขาดการให้ความสำคัญถึงว่าบทละครที่ชนะการประกวดแล้วจะพัฒนาไปยังมิติอื่นๆ ต่อจึงเป็นการขาดการต่อยอด เหมือนเป็นเพียงภารกิจหนึ่งที่ต้องทำเสียมากกว่า

นอกจากนี้การผลิตละครไทยยังประสบปัญหาต่าง ๆ อาทิ

ประการแรก เงินทุนสนับสนุนต่างๆ ด้าน เพราะเงินเป็นปัจจัยหลักทั้งหมดในการสร้างงานขึ้นมา ถ้าไม่มีเงินก็ไม่เกิดงาน ซึ่งภาครัฐนั้นไม่เคยมองในด้านนี้

ประการต่อมา ปัญหาของบุคลากรที่ขาดคุณภาพ เพราะคนทำงานในอุตสาหกรรมละครนั้นค่อนข้างขาดคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็น ผู้กำกับ ผู้ผลิต นักแสดง คนเขียนบท รวมไปถึงช่างไฟ ช่างเสียง ฯลฯ เมื่อขาดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ งานจึงออกมาอย่างไม่มีความคุณภาพ การทำงานไม่มีระบบแบบแผน ทำให้ก่อเกิดความเสียหายและงบประมาณบานปลาย

ประการที่สาม ปัญหาของความเสรีภาพในด้านการเขียนบทเพราะสังคมไทยรวมถึงภาครัฐไม่ยอมให้แต่ละอาชีพต่างๆ เพราะกลัวเกิดความเสียหาย ทุกคนมองแต่หัวโขนที่ตัวเองสวมใส่ โดยไม่มองความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะใครจะสวมหัวโขนยังไงก็มิได้มีข้อขัดแย้งกันไป แต่ภาครัฐและสังคมกลับตีกรอบเอาไว้ว่า อาชีพราชการต่างๆ รวมถึงนักการเมืองห้ามมีเรื่องเสื่อมเสีย ทั้ง ๆ ที่ทุกวันนี้มีข่าวอยู่ตลอดเวลา

จากที่กล่าวมาข้างต้นย่อมเห็นปัญหาในเชิงนโยบายในหลายมิติ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงตระหนักถึงความสำคัญและมีความสนใจในการที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐ ในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ในทางวิชาการ และต่อองค์การที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

1.2 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง ศึกษาเฉพาะบุคลากรในอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย อาทิ ผู้จัดละคร ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้กำกับการแสดง นักแสดง เป็นต้น

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง ศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง โดยเน้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินนโยบายการสนับสนุนของภาครัฐในอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง ในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 4 เดือน ระหว่าง พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ. 2565

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง

1.4.2 ทำให้ทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง

1.4.3 ทำให้นำข้อมูลจากการวิจัยมาพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะในการเพิ่มระดับทัศนคติของบุคลากรวงการบันเทิงไทยต่อการสนับสนุนของภาครัฐในธุรกิจการผลิตละครไทย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

อุตสาหกรรมการผลิตละครไทย หมายความว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ภาพยนตร์ ละคร ดนตรี ละครเวที สวนสนุก กีฬา โทรทัศน์ วิทยุ การอ่าน วรรณกรรม นิตยสาร

ทัศนคติ หมายความว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นในลักษณะ สั้นๆ ง่าย อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นเมื่อถูกถามเกี่ยวกับเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

ธุรกิจการผลิต หมายความว่า ธุรกิจประเภทนี้ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก หรือ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นธุรกิจที่ใช้ทุนเป็นหลัก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง” ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานแนวทางในการวิจัย โดยได้แบ่งเนื้อหาในการศึกษาวิจัยออกเป็น 7 ประเด็น ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง ประกอบด้วย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ และการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ
- 2.4 บริบทการทำงานในการผลิตละครไทย
- 2.5 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจละครไทย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย และ ประเด็นการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

จากความหมายในส่วนของคำว่า ทัศนคติ Attitude ได้มีหลักทางวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ว่าหลากหลายมากมายหลายส่วน ผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการที่จะทำการวิเคราะห์ และอธิบายถึงหลักการของความหมายของคำว่า ทัศนคติ พอสังเขป ดังนี้

เคลเลอร์ (Howard H. Kendler , 1963 : 572) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรม ออกมา ในทางสนับสนุน หรือ ต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือ แนวความคิด

ฮอร์นบี (Hornby, 2001, p.62) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ วิธีทางที่คุณคิด หรือรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือคนใดคนหนึ่ง และวิธีทางที่คุณประพฤติต่อใครหรือคนใดคนหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คุณคิดหรือรู้สึกอย่างไร

จากข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดหรือความเชื่อ และแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล จนเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบ ในลักษณะของความรู้สึกประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อบุคคล

สิ่งของ และสถานการณ์ ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ ทั้งนี้ทัศนคตินี้ สามารถเรียนรู้ หรือจัดการได้โดยใช้ประสบการณ์ และทัศนคตินั้นสามารถที่จะรู้ หรือถูกตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการ หรือจากการสำรวจที่เป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

ลักษณะของทัศนคติ เนื่องจากว่านักจิตวิทยาได้ศึกษาในความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรกล่าวถึงลักษณะรวม ๆ ของทัศนคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจทัศนคติให้ดีขึ้น (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545: 138) ซึ่งลักษณะของทัศนคติ สรุปได้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
2. ทัศนคติดีมีลักษณะที่คงทนถาวรอยู่นานพอสมควร
3. ทัศนคติดีมีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัว คือ บอกลักษณะดี –ไม่ดี ชอบ –ไม่ชอบ เป็นต้น
4. ทัศนคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของทัศนคติ
5. ทัศนคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสิ่งของและบุคคลกับสถานการณ์

องค์ประกอบของทัศนคติ

1. องค์ประกอบด้าน ความรู้ ความเข้าใจ Cognitive Component หมายถึง ความเชื่อเชิงการประเมินเป้าหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อ จินตนาการ และการจำ
2. องค์ประกอบของทางด้านอารมณ์ เรื่องของความรู้สึก Affective Component หมายถึง ความรู้สึกคิดในทางเชิงบวกและทางเชิงลบ หรือทั้งทางด้านความคิดบวก และด้านทางความคิดลบ ต่อกลุ่มเป้าหมาย
3. องค์ประกอบด้านทางพฤติกรรม Behavioral Component หมายถึง แนวโน้มของทางด้านพฤติกรรม หรือ ด้านทางแนวโน้มของการแสดงออกที่ต่อกลุ่มเป้าหมาย กล่าวคือ ทัศนคติเป็นที่มีส่วนที่ยึดติดแน่นกับบุคลิกภาพของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งบุคคลเราจะมีความคิดทัศนคติที่เป็นรูปแบบโครงสร้างที่อยู่ในทางด้านความรู้สึก เช่น เรื่องความเชื่อ อันใดอันหนึ่ง โดยที่องค์ประกอบเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันตามรูปแบบ ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบนี้ หนึ่งจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในอีกองค์ประกอบหนึ่งไปสู่อีกองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งทัศนคติ 3 องค์ประกอบ มีดังนี้

1. ความรู้สึก (Affective) องค์ประกอบด้านอารมณ์หรือความรู้สึก ของทัศนคติ คือ การได้รับการถ่ายทอด การเรียนรู้มาจากพ่อ แม่ ครู หรือกลุ่มของเพื่อนๆ

2. ความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive) องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของทัศนคติ จะประกอบด้วย การรับรู้ของบุคคล ความคิดเห็น และความเชื่อของบุคคล หมายถึง กระบวนการคิด ซึ่งเน้นไปที่การใช้เหตุผล และตรรกะ องค์ประกอบที่สำคัญของความรู้ ความเข้าใจ คือ ความเชื่อในการประเมินผลหรือความเชื่อที่ถูกประเมินผลไว้แล้วโดยตัวเองประเมิน ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ จะแสดงออกมาจากความประทับใจในการชอบ หรือไม่ชอบ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นรู้สึกต่อสิ่งของ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3. พฤติกรรม องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของทัศนคติจะหมายถึง ทำที่แน่วแน่ม หรือความตั้งใจ (intention) ของคนที่จะแสดงให้เห็นถึงบางสิ่งบางอย่างหรือที่กระทำ (ประพฤติ) บางสิ่งบางอย่างต่อคนใดคนหนึ่งให้เห็นนั้น สิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ในทางใดทางหนึ่งนั้น อาทิ เช่น ความเป็นมิตร การให้ความอบอุ่น ความก้าวร้าว การเป็นศัตรู เป็นต้น โดยที่เกิดความตั้งใจนี้อาจจะ ถูกวัดได้ หรือประเมินออกมาได้เช่นกัน โดยจากการพิจารณาองค์ประกอบของทางด้านพฤติกรรมของทัศนคติ กล่าวคือ ทัศนคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 หน้าที่ของการปรับตัว คือ ทัศนคตินี้จะช่วยให้เรามีการปรับตัวเข้าหาสิ่งที่ทำให้เกิดได้รับความพึงพอใจนั้น หรือได้รางวัลหรือในขณะเดียวกันนั้นก็ต้องมีการหลีกเลี่ยงต่อสิ่งที่พึงไม่ปรารถนา หรือไม่พอใจหรือกับสิ่งที่ให้โทษ นั่นคือการยึดแนวทางที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด และหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นโทษให้ได้น้อยที่สุด ซึ่งช่วยในการปรับตัวของแต่ละบุคคลนั้นให้เข้ากับหลักการของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเกิดความพอใจนั่นเอง คือ เมื่อเราเคยมีประสบการณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาก่อนแล้ว และเราได้ประสบการณ์กับสิ่งเหล่านั้นอีก เราจะได้มีพัฒนาการตอบสนองของเราในทิศทางที่เราต้องการได้เป็นอย่างดี

3.2 หน้าที่ในการป้องกันตน (Ego – defensive function) ทัศนคติช่วยปกป้องภาพลักษณ์แห่งตน (ego or selfimage) ต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ และแสดงออกมาเป็นกลไกที่ป้องกันตนเอง ใช้ในการปกป้องตัวเองโดยการสร้างความนิยมนับถือตนเอง หลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พอใจ หรือสร้างทัศนคติขึ้นมาเพื่อรักษาหน้า

3.3 หน้าที่ในการแสดงออกถึงความรู้ (Knowledge function) มนุษย์ต้องการเกี่ยวข้องกับวัตถุต่างๆรอบข้าง ดังนั้น จึงต้องแสวงหาความมั่นคง ความหมาย ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้น ทัศนคติจะเป็นสิ่งที่ใช้ประเมิน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และเป็นมาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบ หรือเป็นขอบเขตแนวทางสำหรับอ้างอิง เพื่อหาทางเข้าใจ ให้สามารถเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อมได้ง่ายๆขึ้น เพราะคนเราได้รับรู้แล้วครั้งหนึ่งก็จะเก็บประสบการณ์เหล่านั้นๆ ไว้เป็นส่วนๆ เมื่อเจอสิ่งใหม่ จะนำประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็นกรอบอ้างอิงว่าสิ่งใดควรรับรู้

สิ่งใดควรหลีกเลี่ยง ซึ่งทัศนคติช่วยให้คนเราเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวเรา โดยเราสามารถตีความ หรือประเมินค่าสิ่งที่อยู่รอบตัวเราได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

2.2.1 นิยามและลักษณะของประสิทธิผล

เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า “ประสิทธิผล (Effectiveness)” พบว่า นักวิชาการให้ความหมายคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ประสิทธิผล หมายถึง ประสิทธิภาพหรือปริมาณของผลผลิตที่เป็นสินค้าและบริการ (กรณี กิริ์ดิบุตร, 2529, หน้า 2) ซึ่งความหมายเหล่านี้จะเป็นความหมายที่มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายขององค์กร หรือหมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ขององค์กร มีการปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม และพัฒนาเพื่อความอยู่รอดขององค์กรท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จะเห็นได้ว่าความหมายหรือการให้นิยามของนักวิชาการเป็นการมองประสิทธิผลของ องค์กร และประสิทธิผลขององค์กรเป็นความสำเร็จขององค์กรที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรที่สามารถใช้ความสามารถในการดำเนินการเรื่องนั้น ๆ จนสำเร็จ

จากข้างต้น ประสิทธิภาพ จึงหมายถึง การดำเนินการใดๆ ตามความมุ่งหมายหรือนโยบายต่างๆ ขององค์กรหนึ่งๆ จนบรรลุผลสำเร็จ เพราะเมื่อการดำเนิน โครงการหรืองานอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วปรากฏว่าผลเกิดขึ้น หรือผลผลิตที่เกิดขึ้น ณ ระดับหนึ่งรับได้ที่เป็นเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยนำเข้า มากน้อยเพียงใด ถ้าใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้ามาดำเนินการ โครงการนั้นจะมีประสิทธิผลสูงสุดโดยอยู่บนบรรทัดฐานความประหยัดทรัพยากร หรือที่เรียกว่า “ประสิทธิภาพ (Efficiency)” ทั้งนี้โดยการเปรียบเทียบโครงการแต่ละโครงการ ที่ดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดได้เหมือนกัน ในทางตรงกันข้ามโครงการใดนั้นจะสามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมายที่กำหนดไว้เหมือนกัน แต่ใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้ามากกว่าโครงการอื่นๆ โครงการนั้นจะไม่ใช่โครงการที่มีประสิทธิผลสูงสุด หรือไม่เกิดประสิทธิภาพนั่นเอง

ดังนั้น ประสิทธิภาพถือว่าเป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือ องค์กรใดองค์กรหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์กรพึงประสงค์ โดยประสิทธิผล เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่

วางไว้มากน้อยเพียงใดเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานมีความเกี่ยวข้องกับ ผลงาน ที่องค์การพึงประสงค์ นักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลองค์การไว้ตามสาขาต่าง ๆ ดังนี้ นักเศรษฐศาสตร์ ประสิทธิภาพองค์การเป็นเรื่องของผลกำไรหรือผลประโยชน์จากการลงทุน นักวิทยาศาสตร์ ประสิทธิภาพองค์การเป็นเรื่องในแง่ของผลผลิตใหม่ สำหรับผู้จัดการฝ่ายผลิต

2.2.2 ความสำคัญของประสิทธิผล

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ นับว่าเป็น การตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอด และมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลองค์การ ถ้าองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะ สามารถ ดำรงอยู่ต่อไปได้ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้น จึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้

1. ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การการจัดตั้งองค์การยอมกำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่

2. ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนดการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ย่อมต้องมีการวางแผนกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่ การบริหารการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

3. ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการได้ตามแผนงาน กับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลของงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และความคาดหวัง ขององค์การ แสดงว่า องค์การมีประสิทธิผล โดยประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

- 1) ประสิทธิภาพของบุคคล
- 2) ประสิทธิภาพขององค์การ

นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะ ได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใด ขึ้นอยู่ กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้น ตรง ครบถ้วน ทั้งเชิง ปริมาณ และเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด จึงสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง การที่องค์การได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์การตั้งไว้และสามารถ จะสรุปความหมายตามทฤษฎีองค์การ ได้ 3 ลักษณะ ดังนี้ (Zamuto, 1982)

1. ความหมายที่ใช้ในแนวทางเป้าหมาย (Goal-based Approach) เป็นการพิจารณาว่า การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

2. ความหมายที่ใช้แนวทางระบบ (System – based Approach) เป็นการพิจารณาว่า องค์การนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

3. ความหมายที่ใช้แนวทางกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง (Multiple-Constituencies Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์กรสามารถในการตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของนโยบาย

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อองค์การปัจจุบันอย่างมากเนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นทิศทางของการเปลี่ยนแปลง จึงมีการใช้กันอย่างกว้างขวางและแพร่หลายทั้งในภาคราชการและภาคธุรกิจ โดยที่นโยบายสาธารณะถูกกำหนดขึ้นในสังคมหรือในองค์กรต่างๆ เพื่อเป็นแนวคิดในการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการหรือความประสงค์ของบุคคลในองค์กรนั้น นโยบายสาธารณะจะสอดคล้องกับความเชื่อและลัทธิการปกครองขององค์กรนั้น นโยบายสาธารณะที่อยู่ในสังคมแบบประชาธิปไตยก็จะถูกกำหนดโดยข้อมูล และมีการกลั่นกรองข้อมูลจากบุคคลหลายคนและจะตอบสนองกับบุคคลส่วนใหญ่ แต่ถ้าเป็นอัตตาธิปไตยนโยบายสาธารณะก็จะมาจากบุคคลกลุ่มเดียว การกำหนดนโยบายสาธารณะย่อมมีขั้นตอนและกระบวนการอันมาซึ่งนโยบายสาธารณะในการดำเนินงานที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์ของการบริหาร (ชัชวาล แอรมหาล้า, 2552) และที่สำคัญต้องเป็นที่ยอมรับของบุคคลทุกฝ่ายภายในองค์กร คำว่า นโยบายสาธารณะนี้มีความหมายดังนี้

Dye (1966) ได้ให้ความหมายของคำว่า นโยบายสาธารณะไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลสามารถเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้ สำหรับส่วนที่รัฐเลือกที่จะกระทำนั้นจะครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดของรัฐบาลทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรและที่เกิดขึ้นในบางโอกาส ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำบรรลุเป้าหมายด้วยดี ในการให้บริการแก่สมาชิกในสังคมในส่วนที่รัฐบาลเลือกจะไม่กระทำก็ถือว่าเป็นสารสำคัญของนโยบาย และยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติ เป้าหมายของนโยบายสาธารณะเพิ่มเติมอีก ดังนี้

1. สามารถทำการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อนโยบายได้
2. สามารถวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากนโยบายโดยขบวนการทางการเมือง
3. สามารถตรวจสอบผลลัพธ์ต่างๆ ที่เกิดจากนโยบายที่เป็นผลมาจากระบบทางการเมือง
4. สามารถทำการประเมินผลกระทบจากนโยบายที่มีต่อสังคมทั้งในเชิงที่คาดคิดประมาณการไว้แล้วและผลที่จะเกิดโดยไม่ได้คาดคิด

Friedrich (1941) (อ้างถึงใน สุภัตรา กันพร้อม, 2560, น. 14) ได้ให้ความเห็นว่า นโยบายสาธารณะ คือ ชุดของข้อเสนอที่เกี่ยวกับการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาลภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบ-ไปด้วย ปัญหาอุปสรรคและโอกาส ซึ่งนโยบายจะถูกนำเสนอเพื่อนำไปใช้

ประโยชน์การแก้ไขปัญหของประชาชน การกำหนดนโยบายนั้นมิได้เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันทันด่วน แต่่นโยบายส่วนใหญ่จะต้องผ่านการพิจารณาเป็นขั้นตอน ซึ่งมีฝ่าย-บริหารเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญกับฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ

David (1979) ให้ทัศนะว่านโยบายสาธารณะหมายถึง อำนาจในการจัดสรรค่านิยมของสังคมทั้งหมดและผู้ที่มีอำนาจในการจัดสรร ก็คือ รัฐบาลและสิ่งทีรัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจาก การจัดสรรค่านิยมของสังคม

ดังนั้น สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะทำหรือดำเนินการ รวมไปถึงการตัดสินใจที่จะไม่ทำหรือดำเนินการด้วยเช่นกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการวางแผนและการจัดทำโครงการวิธีการบริหารหรือกระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3.3.2 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษานโยบายไปปฏิบัตินับว่าเป็นสาขาวิชาที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ราวทศวรรษที่ 1970 (Hill and Hupe, 2002: 41) เมื่อเทียบกับการศึกษาด้านนโยบายอื่นๆ ซึ่งหากพิจารณาในแง่ความสนใจในการศึกษาวิชาการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ (Public Policy Analysis) แล้ว จะพบว่าในอดีตมุ่งเน้นหนักไปที่การศึกษากระบวนการของการกำหนดนโยบาย (Policy formulation process) และการประเมินผลของนโยบาย (policy evaluation) เสียเป็นส่วนใหญ่การศึกษามุ่งหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation process) ซึ่งถือว่าเป็นจุดเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างกาหนดนโยบายและการประเมินนโยบายกลับกลายเป็นช่องว่างที่ไม่ได้รับความสนใจ (Hargrove, 1975) ซึ่งเป็นสาเหตุบ่อยครั้งทีนโยบายหรือโครงการที่ได้รับการยอมรับในเมืองแรกว่าหรือสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ กลับล้มเหลวเมื่อนำไปปฏิบัติจริง โดยที่ไม่สามารถหาสาเหตุของความล้มเหลวเมื่อนำไปปฏิบัติจริง โดยที่ไม่สามารถหาสาเหตุของความล้มเหลวนี้ได้ จึงทำให้นโยบายดังกล่าวต้องล้มเหลวและล้มเลิกไปในที่สุด

จากข้างต้นย่อมพบว่า นักวิชาการหลายท่านเห็นการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในอันที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายตลอดจนการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามเจตจำนงของนโยบายให้ดีขึ้น

การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นสาขาวิชาการที่เกิดขึ้นมาจากองค์ความรู้เชิงทฤษฎีและการศึกษาเชิงประจักษ์ อย่างน้อย 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) และสาขาวิชาที่สอง คือการวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach)

(ทองใบ สุธาศรี, 2534) อย่างไรก็ตามการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่ใช่ของใหม่เสียทีเดียว หากพิจารณาในแง่ขององค์ความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ ในประเด็นสำคัญ การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาปัญหาพื้นฐานในกระบวนการของนโยบายที่แตกต่างไปจากปัญหาพื้นฐานในการบริหารงานองค์การขนาดใหญ่หรือสลับซับซ้อนทั่วไปโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นในด้านกรอบของการมองปัญหา หน่วยวิเคราะห์และการออกแบบกลยุทธ์ในการสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์ (วเรข จันทรศร, 2528) และอาศัยสหวิทยาการเช่นเดียวกับรัฐประศาสนศาสตร์ในปัจจุบัน และมีความใหม่ในฐานะที่เป็นสาขาวิชาที่มีรากฐานมาจากการขาดความสนใจและการขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ทั้งนี้ การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติจากอดีตจนถึงปัจจุบันจึงมักให้ความสนใจไปที่การศึกษารวบรวมข้อมูลโดยละเอียด (detailed investigation) เกี่ยวกับนโยบายหรือโครงการ สถานที่ปฏิบัติ การศึกษามีขอบเขตกว้าง โดยดูจากปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ระบบราชการ ตลอดจนปัจจัยทางด้านเทคนิคต่างๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะเหตุที่มีขอบเขตในการศึกษาที่กว้าง แนวทางในการสังเคราะห์ความรู้จึงมักจะไม่ได้เน้นระเบียบวิธีศึกษาที่เข้มหรือการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ส่วนใหญ่พยายามมุ่งประยุกต์ใช้วิธีการสัมภาษณ์ (field interview technique) ที่มีอยู่จากแนวทางของนักหนังสือพิมพ์ นักมานุษยวิทยาและนักประวัติศาสตร์ ไปจนถึงแนวทางเข้มของการศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) ข้อมูลในส่วนที่การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติต้องการเป็นข้อมูลโดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือประการแรก เพื่อการวินิจฉัยปัญหาของนโยบายแต่ละนโยบายที่มาจากสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่แตกต่างกัน ประการที่สอง เพื่อพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับองค์การหรือแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาที่ค้นพบ และประการสุดท้าย เพื่อวางขั้นตอนและกระบวนการของการนำทางเลือกต่างๆ ที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติ

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติที่ผ่านมามุ่งสนใจนโยบายเฉพาะเรื่องหรือประเด็น (issues) มากกว่าการสร้างทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบเบ็ดเสร็จ และโดยที่เป็นการศึกษาเฉพาะเรื่อง และ ณ จุดที่ปฏิบัติหรือจุดที่ให้บริการของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่มีกรอบทฤษฎีที่เด่นหรือตัวแบบที่มีความสมบูรณ์เพียงพอในการสร้างความเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

3.3.3 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์

ความเชื่อมโยง การพึ่งพา ตลอดจนความเป็นอิสระขององค์การและบุคคล พอล เบอร์แมน (Berman, 1978: 157-184) ได้ทำการศึกษาถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแบ่งแยกออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนในระดับมหภาค (macro) และขั้นตอนในระดับจุลภาค (micro)

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นเรื่องยากเนื่องจากการปฏิบัติงานเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่ให้บริการระดับล่าง ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับหน่วยงานระดับสูงของรัฐและอยู่นอกเหนือจากการควบคุมของรัฐหน่วยงานระดับล่างของรัฐจึงมีอิสระในการดำเนินงานของตนเองมากพอสมควร ดังนั้น การนำนโยบายระดับชาติไปปฏิบัติจึงต้องอาศัย

- 1) หน่วยงานระดับสูง ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและต้องทำให้หน่วยงานระดับล่างนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติโดยใช้วิธีที่เหมาะสม เรียกว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค
- 2) หน่วยงานระดับล่างเมื่อได้รับการถ่ายทอดนโยบายจากหน่วยงานระดับบนแล้ว ก็จะต้องกำหนดนโยบายภายในของตนเอง ให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ เรียกว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค

3.3.4 การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation)

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคมีขอบเขตกว้างครอบคลุมไปจนถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคด้วย สิ่งนี้ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย และปัญหาที่สำคัญคือหน่วยงานระดับสูงไม่สามารถทำให้หน่วยงานระดับล่างหรือหน่วยงานที่ให้บริการของรัฐนำนโยบายไปปฏิบัติได้ตรงตามเจตจำนงของนโยบาย (policy intent) ทำให้เกิดความล้มเหลวหรือความล่าช้าในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การนำนโยบายระดับมหภาคไปปฏิบัติเกิดความไม่แน่นอนหรือความล้มเหลวนี้

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก (โปรดพิจารณาแผนภูมิ) ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปของแผนงานหรือโครงการ และขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับระดับล่างยอมรับ (adopt) แนวทางของแผนงานหรือโครงการนั้นไปปฏิบัติต่อ

3.3.4 ขั้นตอนของการแปลงนโยบาย

เมื่อทางฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายบริหารได้ทำการกำหนดนโยบายออกมาในรูปใดรูปหนึ่งแล้วปกติจะมีการระบุให้หน่วยงาน ส่วนราชการ หรือ องค์การหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่แปลงนโยบายนั้นออกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แผนงาน หรือโครงการ ในประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวมักจะ ได้แก่ กระทรวง ทบวง หรือกรม ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางที่จะเป็นฝ่ายแปลงนโยบายนั้นออกมาเพื่อให้หน่วยปฏิบัติระดับล่างถือปฏิบัติ

ขั้นตอนของการแปลงนโยบายนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากเพราะหากเมื่อใดที่มีการแปลงนโยบายที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์แล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าความล้มเหลวของนโยบายนั้นย่อมเกิดขึ้นเสียตั้งแต่แรกแล้ว จากการศึกษาหรือประสบการณ์ของผู้เขียนที่ผ่านมาพบว่า มีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลทำให้นโยบายต้องถูกแปรเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ได้แก่

- ความคลุมเครือหรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบายเอง
- ความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย
- ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบมี
- ระดับความร่วมมือและความจริงจังในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติของหน่วยงานรับผิดชอบ

กล่าวโดยสรุป ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเบื้องต้นจึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของเป้าหมายและการที่หน่วยงานรับผิดชอบในการแปลงนโยบายมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตลอดจนให้ความร่วมมือกับฝ่ายการเมืองและมีความจริงใจที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด

3.3.5 ขั้นตอนการยอมรับ

ขั้นตอนต่อไปของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคคือการทำให้หน่วยงานในระดับล่างยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ในการทำให้หน่วยงานระดับล่างยอมรับแนวทางดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะของหน่วยงานท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของท้องถิ่นนั้น ตลอดจนประโยชน์ที่รัฐควรจะให้กับหน่วยงานระดับล่าง ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการที่จะสร้างความเต็มใจให้หน่วยงานระดับล่างรับนโยบายไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม การยอมรับโครงการของหน่วยงานระดับล่างยังไม่สามารถประกันได้ว่านโยบายนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่การยอมรับอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ ถ้าหากหน่วยงานระดับล่างขาดความร่วมมือร่วมใจถึงแม้ส่วนกลางจะมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบ แต่อำนาจดังกล่าวถือได้ว่ามีอิทธิพลโดยอ้อมเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง อำนาจที่แท้จริงในการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมอยู่ที่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติซึ่งได้แก่ข้าราชการระดับล่าง (street-level bureaucrats) เป็นสำคัญ (Lipsky, 1980) เพราะฉะนั้น การสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นในการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค

3.3.6 การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro implementation)

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคเริ่มต้นจากการที่หน่วยงานระดับล่างรับนโยบาย แผนงาน หรือโครงการมาจากเบื้องบน แล้วนำนโยบายแผนงานหรือโครงการนั้นมาปรับเปลี่ยนให้

เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน โดยจะต้องอาศัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในแต่ละหน่วยงานเดิมก่อน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำได้ยาก เพราะในความจริงแล้ว เมื่อหน่วยงานได้รับนโยบายใดๆ มาแล้วก็จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานโดยอัตโนมัติ ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัญหาที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค นอกจากนี้ การนำนโยบายหรือโครงการดังกล่าวมาปฏิบัติให้บรรลุผลนั้นจะต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การประสานประโยชน์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นกับองค์กรระดับล่างที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน ซึ่ง เบอร์แมนเรียกว่า การปรับตัวเข้าหากันและกัน (mutual adaptation) (Berrman,1977)

สิ่งที่สำคัญอีกประการในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคนั้น ได้แก่ กระบวนการปรับตัวนั้นจะต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานได้แก่ กระบวนการปรับตัวนั้นจะต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเช่นกัน ลำดับขั้นตอนของการตัดสินใจดังกล่าวจะเรียกว่า Path of Micro-Implementation ซึ่งเราสมมติว่าปัจจัยนำเข้าของระบบการปฏิบัติในระดับล่างนั้นจะถูกแปลงให้เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยอาศัยการตัดสินใจที่ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค จะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนของการระดมพลัง (mobilization) ขั้นตอนการปฏิบัติ (deliverer implementation) และขั้นตอนในการสร้างความเป็นปึกแผ่น (institutionalization) หรือความต่อเนื่อง (continuation)

2.4 บริบทการทำงานในการผลิตละครไทย

ละครโทรทัศน์เป็นรูปแบบรายการโทรทัศน์ประเภทหนึ่งที่มีความนิยมมาอย่างยาวนาน ด้วยเนื้อหาที่มุ่งให้ความบันเทิง สร้างเสริมจินตนาการ สอดแทรกไปด้วยประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ค่านิยม การดำเนินชีวิต ละครโทรทัศน์นำเสนอสิ่งที่เป็นความจริงทางสังคม และละครโทรทัศน์นำเสนอเรื่องราวระโลมโลก พาฝัน ด้วยรูปแบบของการนำนวนิยายต่างๆ มาดัดแปลงจากตัวอักษร เปลี่ยนเป็นรูปแบบสื่อละครโทรทัศน์ที่มีภาพและเสียงมาช่วย เสริมเติมเต็มจินตนาการ ช่วยทำให้ผู้ชมละครหลุดเข้าไปอยู่ในโลกแห่งการจินตนาการ ละครโทรทัศน์ ออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2499 เรื่อง “สุยานีไม่ยอมแต่งงาน” ทางสถานีโทรทัศน์ บางขุนพรหมของบริษัทโทรทัศน์ไทย ในสมัยแรกนั้นเป็นการแสดงในรูปแบบละครเวทีที่ได้รับความนิยมหรือนำเรื่องราวมาจากละครเสภา บทละครพูดพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ถ่ายทำกันในห้องส่งของสถานี มีลักษณะเป็นการแสดงสดผ่านทางกล้องโทรทัศน์โดยไม่มีกำปั้นกติกเทป หลังจากนั้นจึงได้

มีการ นำนวนิยายที่ประพันธ์โดยนักเขียน เช่น ศรีฟ้า ลดาวัลย์ มาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้ชมได้ดูละครที่ดี จนสามารถหารายได้เข้าสถานีโทรทัศน์ และทำให้ผู้ผลิตมีงบประมาณในการสร้างสรรค์ และพัฒนาการผลิตละครโทรทัศน์ จนกระทั่ง พ.ศ.2519 มีการผลิตละครโทรทัศน์อย่างจริงจัง โดย ภัทรราตรี มีชูชน ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบละครโทรทัศน์มาเป็นการใช้เทคนิคการบันทึกเทป โทรทัศน์ การสร้างฉาก การกำกับการแสดงทำให้ละครโทรทัศน์ที่ผลิตมีความแปลกแตกต่างมากยิ่งขึ้น ออกอากาศผ่านทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ทำให้เกิดการแข่งขันในการผลิตละคร โทรทัศน์กันมากขึ้นจนถึงปัจจุบัน อดอาจ สิงห์ลำพอง (2550) ได้กล่าวถึงละครโทรทัศน์ว่ามีบทบาทในแง่ของการเป็น สินค้าทางธุรกิจ (Economic commodity) ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์เป็นจำนวนมาก ละครโทรทัศน์ จึงถูกจัดให้ออกอากาศในช่วงเวลาก่อนข่าวภาคค่ำ และหลังข่าวภาคค่ำของสถานี เป็นช่วงเวลาที่ผู้ชมมากที่สุดและมีการขายโฆษณาได้มากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่ละครที่ออกอากาศในช่วงหลังข่าวเวลา 20.00น. ของทุกวัน จะเป็นละครที่ได้รับความนิยมหรือเรตติ้ง (Rating) สูงกว่ารายการ โทรทัศน์ประเภทต่างๆ ในช่วงเวลาอื่นของวัน โดยเรตติ้งที่สูงที่สุดของละคร โทรทัศน์ในช่วงปี พ.ศ. 2560 คือ ละครโทรทัศน์เรื่อง บุพเพสันนิวาส มีเรตติ้ง 18.6 เท่ากับจำนวนผู้ชมประมาณ 10 ล้านคนที่ได้ รับชมละคร โทรทัศน์ (สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์, 2560) ซึ่งถือว่าเป็น ช่วงเวลาที่ผู้ชมดูละคร โทรทัศน์มากที่สุด ช่วงเวลาดังกล่าวเรียกว่า เวลา “ไพรม์ไทม์” (Prime Time) ด้วยเหตุนี้ เวลาของละครหลังข่าวของแต่ละสถานี จึงถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาเวลาสำคัญของการตลาดหรือ การโฆษณา จนกระทั่งปี พ.ศ.2557 มีการเปลี่ยนแปลงในวงการโทรทัศน์ของประเทศไทย เมื่อมีการเปลี่ยนผ่านจากสถานีโทรทัศน์แบบแอนะล็อกเป็นระบบดิจิทัล จากเดิมที่มีสถานีโทรทัศน์หลัก เพียง 6 ช่องกลายเป็นมีจำนวนช่องเพิ่มมากขึ้นในระบบทีวี่ดิจิทัล จำนวน 24 ช่อง ส่งผลให้รายการ ละคร โทรทัศน์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากละครสามารถเป็นจุดขายของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลที่เกิดขึ้นใหม่และสถานีโทรทัศน์ใหม่ หลายๆ สถานีก็มีบริษัทที่เคยมีประสบการณ์ในการผลิตละคร โทรทัศน์มาก่อน เช่น บริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด เป็นต้น สถานีที่ออกอากาศรายการประเภทละคร มีตั้งแต่สถานีโทรทัศน์ประเภทสาธารณะ เช่น สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์ ประเภทธุรกิจ เช่น สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 HD หมายเลข 35 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3HD หมายเลขช่อง 33 สถานีโทรทัศน์ช่อง 8 หมายเลข 27 สถานีโทรทัศน์ช่อง โมโน ทเวนตีไนน์ หมายเลข 29 สถานีโทรทัศน์ช่องวัน หมายเลข 31 สถานีโทรทัศน์ช่อง GMM25 เป็นต้น

ฉะนั้น การผลิตละครโทรทัศน์นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐด้วยจึงจะทำให้การผลิตละครไทยนั้นออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ เพราะว่า เดิมทียังขาดการสนับสนุนหรืองบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐเป็นทุนงบประมาณเป็นจำนวนมากๆ เพราะว่าหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีส่วนร่วมที่จะเข้ามาให้ความร่วมมือร่วมลงทุนที่น้อยอยู่ จึงอยากให้หน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลเองนั้นเข้ามาร่วมลงทุนพร้อมจับมือกับทางทีมผู้สร้างผู้จัดและสถานีโทรทัศน์เพื่อสร้างสรรค์ให้ธุรกิจการผลิตละครไทยได้เติบโตและก้าวกระโดดสู่ตลาดเอเชียชั้นนำ เพราะว่า การผลิตละครเรื่องหนึ่งค่อนข้างจะใช้งบประมาณที่สูงและใช้ทีมงานร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก อาทิ เช่น ผู้จัด ผู้สร้าง ผู้กำกับ นักแสดงนำ นักแสดงสมทบ เอ็กซ์ตรีต้า ตัวประกอบ ทีมผู้ช่วย ทีมช่างภาพ ช่างไฟ ทีมฝ่ายตัดต่อ และ รวมถึงสวัสดิการดูแลทุกคนในกองถ่ายทำ ซึ่งในแต่ละวันในการถ่ายทำค่อนข้างใช้งบค่อนข้างสูงและรวมไปถึงค่าใช้จ่ายในการเช่าสถานที่โลเคชั่นในการถ่ายทำรวมไปถึงสถานที่ถ่ายทำสำคัญๆ ไม่สามารถถ่ายทำได้เพราะยังไม่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตจากทางหน่วยงานภาครัฐจึงทำให้ต้องการสร้างสถานที่ถ่ายทำจำลองจึงทำให้ต้องใช้งบประมาณในการสร้างหรือเช่าพื้นที่สถานที่ถ่ายทำราคาแพงมากทีเดียว จึงอยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาร่วมสนับสนุนพื้นที่ถ่ายทำเอื้อสถานที่สำคัญ ให้กับทีมถ่ายทำละครไทย เพราะว่าถ้าได้ถ่ายทำในพื้นที่ถ่ายห้ามโลเคชั่นที่ดีหรือสถานที่ที่ดีจะเปรียบเสมือนเป็นจุดขายและกระตุ้นเศรษฐกิจการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยไปสู่ผู้ชมได้ทั่วโลก

2.5 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจละครไทย

ลักษณะ

ละครโทรทัศน์ไทยมีขนบการเล่าเรื่องของ ตัวละคร และสูตรที่ค่อนข้างตายตัว ซึ่งละครส่วนใหญ่เป็นไปตามลักษณะดังนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่ได้ได้รับความนิยมมาก

- เป้าหมายหลักคือมีตอนจบที่สมบูรณ์แบบ ให้ตัวละครนำแต่งงานกับคู่ครองของตน และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข
- มีการกำหนดคู่รักหลักสองคนตั้งแต่เปิดเรื่อง ซึ่งผู้ชมสังเกตได้โดยง่าย มักเป็นดาราละครที่ได้รับความนิยมสูงสุดในยุคนั้น เป็น พระเอก และ นางเอก
- มีตัว โกงเป็นหญิงอย่างน้อย 1 คนเป็นเรื่องปกติ บุคคลนี้มักจะเข้ามาตกหลุมรักพระเอก และพยายามที่จะขัดขวางความรักของคู่พระ-นาง พยายามเป็นแฟนกับพระเอก ขณะเดียวกันพยายามกำจัดนางเอกไปด้วยในตัว ตัวละครนี้มีลักษณะตายตัวมักมีฐานะที่ร่ำรวย ภูมิหลังฐานะที่ดี

แต่พฤติกรรมไม่ดี และคอยบงการทุกอย่าง ตัวละครเหล่านี้บางตัวเป็นผีหญิงที่ชั่วร้าย ปกติตัวละครเหล่านี้เรียก "นางอิจฉา"

- ตัวละคร LGBT มักใช้เป็นบทตกกลายเครียด ตัวอย่างที่ชัดเจนเช่น สะใภ้ลูกทุ่ง

- ปมในเรื่องทั้งหมดต้องคลี่คลายในตอนจบ ทุกฝ่ายให้อภัยกัน ตัวโกงถูกลงโทษ คนดีได้รางวัล

- ละครไทยมักเป็นละครประโลมโลก กล่าวคือ มีการแสดงเกินจริง การกระทำเหมือนอยู่บนละครเวที ตัวโกงหญิงมีการกรี๊ดร้องเดินพลาเน่

เริ่มได้รับความนิยม

ละครโทรทัศน์กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง เมื่อมีการใช้บันทึกภาพแทนไทยทีวีทางช่อง 9 หรือทางช่อง 4 มีการจัดละครโทรทัศน์มากกว่าช่องอื่น ๆ ออกอากาศตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ในลักษณะละครน้ำเน่าของอเมริกาโดยละครเรื่อง ทัดดาวบุษยา เมื่อปี 2519 ได้รับความนิยมอย่างมาก หลังจากนั้นก็มีการผลิตละครออกมาแนวนี้น่าจะมากขึ้น ต่อมาในช่วงปี 2522 ช่อง 5 ได้ผลิตละครเรื่อง 38 ซอย 2 ซึ่งถือว่าเป็นละครสำหรับครอบครัวครั้งแรกทางทีวี มีคติธรรมสอนใจในการดำเนินชีวิตในรูปแบบครอบครัวในปี พ.ศ. 2523 โดยมีคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ได้มีคำสั่งให้งดออกอากาศในช่วงเวลา 18.30 ถึง 20.00 น. เพื่อให้ประหยัดพลังงาน จึงทำให้ละครได้รับความนิยมลดลง พร้อมกันนั้นภาพยนตร์จีนก็เข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น ตั้งแต่ปี 2524 ได้ขอความร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์ให้เสนอรายการของไทยแทนรายการต่างประเทศ ในช่วงเวลาภาคหลังข่าว จึงทำให้ละครไทยกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง จึงมีละครโทรทัศน์ในช่วงหลังข่าว กันทุกช่อง ได้ดำเนินยุทธวิธีนี้มาจนปี 2530 แต่บางช่องมีการเปลี่ยนแปลงยุทธวิธี การจัดรายการในช่วงภาคหลังข่าวอยู่บ้าง สำหรับละครแนวชิทคอม ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าเริ่มเมื่อใด แต่มีการสันนิษฐาน ได้รับอิทธิพลจากละครของสหรัฐอเมริกาเรื่อง I Love Lucy ละครชุด นุสรณ์ เป็นละครเบาสมองชุดสั้นจบในตอน มีความยาว

เข้าสู่ธุรกิจละครเต็มรูปแบบ

ช่วงเวลาที่ทางสถานีโทรทัศน์ให้ความสำคัญ ในช่วงเวลาหลังข่าวภาคค่ำประมาณ 20.30 ถึง 22.30 น. โดยทางผู้บริหารสถานีโทรทัศน์และผู้อำนวยการผลิตจะทำการพิจารณานำโครงเรื่องหรือบทแบบประพันธ์ที่มีการที่จะผลิตรายการละครโทรทัศน์ รวมถึงมีการคัดเลือกจัดสรรหานักแสดงที่ดึงดูดหรือความสนใจของท่านผู้ชมตั้งแต่ปี 2557 หลังจากมีการออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัลในประเทศไทย ช่อง 3 และช่อง 7 ซึ่งครองตลาดละครจึงเริ่มสั้นคลอน หลังมีช่องอื่นหันมาทำละครโทรทัศน์ แนวละครของช่อง 8 ที่มุ่งเน้นตอบใจത്യคนดูในระดับฐานราก โดยเป็นแนวละครบ้าน ๆ สำหรับช่องวัน มุ่งเน้นผลิตละครเจาะกลุ่มคนดูทั่วไป ในขณะที่จีเอ็ม

เอ็ม มุ่งไปที่กลุ่มวัยรุ่นปัจจุบันอุตสาหกรรมละครและภาพยนตร์ไทยอยู่ในยุคที่เริ่มอึมครึมเพราะผู้คนในยุคปัจจุบันเริ่มเบื่อกับบทที่ไม่หลากหลายของไทย และชอบนำละครเรื่องเก่าๆ นำมารีเมคใหม่ซ้ำ พร้อมกับช่วงหลายปีมานี้ยังมีแพลตฟอร์มจากต่างประเทศเข้ามาเป็นที่นิยมในไทยอย่างหลากหลาย แพลตฟอร์ม เช่น YOUTUBE Netflix HBO Viu ฯลฯ ทำให้ผู้คนสามารถเลือกดูซีรีส์ ภาพยนตร์ หรือคลิปต่างๆ ของต่างประเทศได้ และยังทำให้คนธรรมดาสามารถก้าวเข้ามาเป็น Influencer แสดงความสามารถของตัวเองได้เทียบเท่ากับดาราดังๆ

ประเภท

ละครสามารถจำแนกประเภทได้ดังนี้

ละครประเภทพิเศษ (Drama special) เล่นในวาระโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันแม่ วันที่ระลึกของหน่วยงานต่าง ๆ ละครการกุศล มีลักษณะตอนเดียวจบ มักใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง ละครสั้น (TV series) มีความยาวระหว่าง 30-60 นาที ออกอากาศเป็นประจำ เนื้อหาในแต่ละตอนจะเป็นแนวเดียวกัน และใช้ผู้แสดงชุดเดียวกัน แต่เรื่องราวแตกต่างกันไปละครเรื่องยาว (TV. serials) ละครเรื่องยาวที่เล่นหลายตอนจบ ประมาณ 20-30 ตอน เนื้อเรื่องต่อเนื่องกัน ออกอากาศเป็นประจำ ใช้ผู้แสดงเป็นชุดเดียวกัน เป็นที่รู้จักในชื่อ Soap operas ละครสั้น (Mini series) เป็นละครที่ผลิตเป็นเรื่องยาว มีความยาวตั้งแต่ต้นจนจบมากกว่า 3 ชั่วโมง จึงจำเป็นต้องแบ่งออกอากาศมากกว่า 1 ครั้ง ออกอากาศในเวลาเดียวกันในวันต่อไป หรือสัปดาห์ต่อไปจนจบเรื่อง มักมีความยาว 2-8 ตอนละครจบในตอน (Anthology series/anthology drama) ผู้แสดงไม่ใช่ชุดเดียวกัน และเรื่องราวแต่ละตอนไม่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างเช่น ปากกาทอง, เขย่าขวัญวันพุธ, พ้ามืด ออกอากาศทางช่อง 7 สี เป็นต้น ซิทคอม (sit-com) ละครแนวสนุกสนานมีลักษณะล้อเลียนสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น จบในตอน ใช้นักแสดงชุดเดียวกันและเล่นบทบาทเดิม

ความนิยม

ละครโทรทัศน์ไทยเป็นรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม สถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญในการจัดช่วงเวลาการออกอากาศรายการประเภทละครโทรทัศน์ โดยวางผังในช่วงหลังข่าวภาคค่ำ เวลา 20.30-22.30 น. โดยละครในช่วงหลังข่าวที่ช่องทีวีเรียกค่าโฆษณาได้สูงที่สุดมาทุกยุคทุกสมัย ในยุคเฟื่องฟูละครหลังข่าวช่อง 7 เคยสร้างสถิติขายนาที่ละ 600,000 บาท ละครโทรทัศน์ไทยยังได้รับความนิยมในต่างประเทศ ละครเรื่อง สงครามนางฟ้า และ เลือดขัตติยาโด่งดังมาก จนขอซื้อลิขสิทธิ์ไปสร้างใหม่ ในยุคนี้เองสถานีโทรทัศน์ของจีนบางสถานีฉายละครไทยถึงปีละ 10 เรื่องละครโทรทัศน์ไทย ได้มีการแปลซับไตเติ้ลเป็นภาษาของตนเองเผยแพร่กันเองในโลกออนไลน์ ก่อนที่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศนั้น ๆ จะนำมาฉายเสียอีก โดยกลุ่มผู้ชมในประเทศเวียดนามต่างชื่นชอบละครโทรทัศน์ไทยมากกว่าละครโทรทัศน์เกาหลีด้วยซ้ำ เนื่องจากเมื่อ

ที่เนื้อหาซ้ำ ๆ ขณะที่ของละครโทรทัศน์ไทยนั้นน่าตื่นตื้นเต้นกว่า หักมุมมากกว่า มีโครงเรื่องใหม่ ๆ ตลอดเวลา โดยเรื่องที่ได้รับคามนิยมคือ ฮอว์โมน ้วยว่าวุ่น และ วุ่นน่ารักเต็มบ้าน ขณะที่ผู้ชมในเมียนมาจะชื่นชอบละครโทรทัศน์แนวผีเป็นส่วนใหญ่ ส่วนแนวรักไม่ได้รับความนิยมเลย ส่วนผู้ชมในกัมพูชาจะชอบแนวชิงรัก หักสวาท แย่งมรดก หรือตบตีกัน เช่น สามีตีตรา, ธรณีนี่นี้ใครครอง, ลมซ่อนรัก, แอบรักออนไลน์ หรือ แรงเงา โดยส่วนใหญ่เป็นของช่อง 3 เนื่องจากสถานีได้เซ็นสัญญาบันทึกความเข้าใจ (เอ็มไอยู) กับทางสถานีโทรทัศน์พีเอ็นเอ็น คอมโบเดีย ของทางกัมพูชา

การตรวจพิจารณา

ในปี พ.ศ. 2554 ละครเรื่อง ดอกส้มสีทอง ได้มีการตัดบางฉากออก เช่นฉากเลิฟซีนพร้อมให้มีคำเตือนก่อนเข้าละคร เพื่ออธิบายให้ผู้ชมได้รับทราบและเข้าใจว่า ภาพที่ปรากฏเป็นการแสดง ขณะที่ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำแก่บุตรหลาน และให้ละครโทรทัศน์เป็นบทเรียนในการสอนลูกหลาน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง มีนักวิจัยหลายท่านที่มีการศึกษา ค้นคว้า ในแนวทางใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกับผู้วิจัย โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

เพิ่มพร ณ นคร และคณะ (2563: 111-126) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทย พบว่า มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี ทุนวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงพาณิชย์ พบว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นเตรียมก่อนการผลิต ขั้นการผลิตและขั้นหลังการผลิต เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาด เพื่อตอบสนองตลาดผู้ชมมากขึ้น ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ พบว่า ช่วยขับเคลื่อนทั้งด้านอุปทาน คือ การผลิตให้ได้คุณภาพ และด้านอุปสงค์ คือ การสื่อสารกระตุ้นความสนใจไปยังผู้ชม และการนำทุนวัฒนธรรมประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาละครรูปแบบความคิด ความเชื่อ สิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยวและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยลงไปในเรื่อง เพื่อสร้างความโดดเด่นและตัวสะท้อนคุณค่าเชิงพาณิชย์ของการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ ได้แก่ คุณภาพการผลิต ความนิยมรางวัลที่ได้รับและนักแสดงที่เป็นที่รู้จัก

อวิรุทธิ์ ศิริโสภณาและประภัสสร จันทร์สถิตย์พร, Ph.D (2530-2560 :111-126) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษากระบวนการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากร 35 คนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ผู้บริหารทางสถานีโทรทัศน์ผู้จัดละครโทรทัศน์ และผู้กำกับ การแสดงมีเกณฑ์การเลือกจากผู้ที่เคยสร้างสรรค์การผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยทางสื่อโทรทัศน์ฟรีทีวีระบบดิจิทัลอย่างน้อย 3 เรื่องในช่วงปี 2557-2562 และความสะดวกในการให้ข้อมูลของผู้ให้ ข้อมูลสำคัญกลุ่มละ 3 คน รวมทั้งสิ้นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้แก่ความคิดสร้างสรรค์เทคโนโลยีทุนวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงพาณิชย์พบว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นการวางแผนขั้น เตรียมก่อนการผลิตขั้นการผลิตและขั้นหลังการผลิตเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดเพื่อ ตอบสนองตลาดผู้ชมมากขึ้นในการนำเทคโนโลยีมาใช้พบว่าช่วยขับเคลื่อนทั้งด้านอุปทานคือ การผลิตให้ได้คุณภาพ และด้านอุปสงค์คือการสื่อสารกระตุ้นความสนใจไปยังผู้ชม และการนำทุน วัฒนธรรมประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาละครรูปแบบความคิดความเชื่อสิ่งแวดล้อมและสถานที่ ท้องเที่ยวและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยลงไปในเรื่องเพื่อสร้างความโดดเด่นและตัว สะท้อนคุณค่าเชิงพาณิชย์ของการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ได้แก่คุณภาพการผลิตความนิยมรางวัลที่ ได้รับและนักแสดงที่เป็นที่รู้จัก

นพดล อินทร์จันทร์ (2530-2558:160-170) ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เครื่องแต่งกายใน ละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ ของการออกแบบเครื่องแต่งกาย เปรียบเทียบโดยศึกษาพัฒนาการของนักออกแบบเครื่องแต่งกาย สำหรับการแสดงของไทยผ่านผลงานที่นำเสนอสู่สาธารณชน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาละคร โทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” 3 ฉบับ กล่าวคือ ปี พ.ศ. 2530 ผลิตโดยบริษัท ไอแอม โปรดักชั่น จำกัดปี พ.ศ. 2543 ผลิตโดยบริษัท ทูอินวัน จำกัดและ ปี พ.ศ. 2558 ผลิตโดยบริษัท ศรีคำรุ่งจำกัดโดยศึกษา เฉพาะเครื่องแต่งกายของตัวละครเอก “ปริศนา” รวมทั้งหมด 47 ตอน ทั้งนี้ได้ผลการวิจัยดังนี้ รูปแบบของการออกแบบเครื่องแต่งกายของนักออกแบบเครื่องแต่งกายไทย มีพัฒนาการไปในทาง ที่ดีขึ้น มีการปรับปรุงจากการออกแบบที่ขาดหลักคิด ขาดระบบในการศึกษาข้อมูล และความอ่อน ค้อยในหลักการออกแบบ ถูกพัฒนาขึ้นตามลำดับเวลา ซึ่งอาจเป็นผลพวงจากกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการขยายตัวของวงการศึกษามีระบบวิธีเข้าไปสู่วงการธุรกิจบันเทิง โดยผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2558 สามารถตอบโจทย์ในแง่การพัฒนาของการออกแบบเครื่องแต่งกายที่เป็นระบบวิธี และมีแนวทางในการนำเสนอความคิด และการสร้างสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะให้กับงานละคร พบว่าภาพของเครื่องแต่งกายของ ปริศนา ในแต่ละยุคสมัยสามารถเชื่อมโยงกับกระบวนการ ความคิดของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะภาพสะท้อนของการมุมมองของสังคมต่อ

ผู้หญิงในแต่ละยุคสมัย ทำให้งานออกแบบเครื่องแต่งกายมีการวิเคราะห์ผู้หญิงที่แตกต่างกันอย่างน่าสนใจ

แม้งกรวญษ์. (2559: 120-30). ศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์ไทยที่ผลิตซ้ำโครงเรื่องเดิม : Guidelines for Creating Thai Television Drama from the Remake of Existing Drama Construction.พบว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาละครโทรทัศน์ไทยมักจะนำโครงเรื่องจากบทประพันธ์ที่ได้รับความนิยม หรือจากตำนานที่ได้รับการเล่าขานมาอย่างยาวนานมาเป็นเนื้อหาในการสร้างสรรค์เมื่อผลิตแล้วได้รับความนิยม เรื่องราวเหล่านั้นก็จะถูกผลิตซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างยุคสมัยกัน ซึ่งละครโทรทัศน์ในประเทศไทยที่ถูกผลิตซ้ำมากที่สุดมีจำนวนการผลิตซ้ำถึง 7 ครั้ง คือ เรื่อง แม่เฒ่าพระโขนง และผู้กองยอดรัก และรองลงมาผลิตซ้ำเป็นจำนวน 6 ครั้งอีก 3 เรื่อง คือ บ้านทรายทองคู่กรรม และผู้ใหญ่ลีกับนางมา ซึ่งจัดว่าละครโทรทัศน์ทั้ง 5 เรื่องนี้เป็นละครโทรทัศน์ที่ถูกผลิตซ้ำมากที่สุดของประเทศไทยการผลิตซ้ำนี้จึงเป็นที่มาของคำว่า “น้ำเน่า” ที่ละครโทรทัศน์ไทยมักจะถูกให้คำจำกัดความ อันหมายถึงการวนเวียนซ้ำซากอยู่กับที่ กับเรื่องราวเดิม ๆ แต่ทว่าในความ “น้ำเน่า” ซ้ำซากกลับยังคงได้รับความนิยมซึ่งปรากฏให้เห็นจากรेटติ้งของละครโทรทัศน์เหล่านั้น ความนิยมของมวลชนหนุ่มๆ นี้จึงเป็นเครื่องสะท้อนถึงสังคมและวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดีว่าสังคมต้องการหรือให้ความสนใจกับสิ่งใด เพราะละครโทรทัศน์มิใช่สื่อที่เป็นเพียงภาพสะท้อนสังคมเท่านั้น แต่ในทางกลับกันยัง “ประกอบสร้าง” ภาพจำของสังคมขึ้น โดยผ่านเครื่องมือที่เรียกว่า “ความบันเทิง” มีคำกล่าวถึงจิตวิทยาของผู้ชมละครโทรทัศน์ว่าผู้ชมชมละครโทรทัศน์ในเรื่องราวเดิม ๆ ได้โดยไม่รู้เบื่อเนื่องจาก “ผู้ชมดูเอาจริงไม่ได้ดูเพื่อเอาเรื่อง” นั่นเอง จากคำกล่าวนี้ก็นำมาซึ่งการศึกษาของบทความวิชาการนี้เพื่อมุ่งเน้นศึกษาถึงองค์ประกอบอันแข็งแกร่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในโครงสร้างของละครโทรทัศน์เหล่านั้น โดยใช้วิธีการรี้อโครงสร้างเพื่อทำความเข้าใจว่าเหตุใดละครโทรทัศน์ดังกล่าวถึงได้ถูกนิยมผลิตซ้ำบ่อยครั้งแม้จะมีผู้ชมต่างยุคสมัยกันกว่า 60 ปี การศึกษานี้จึงเป็นการรวบรวมวิเคราะห์ สรุปผลจากการศึกษาหลายแหล่ง เช่น หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ คุชฎินิพนธ์บทความวิชาการ ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศ และการใช้ทฤษฎีในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาซึ่งแนวทางการสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์ไทยจากโครงเรื่องที่ถูกผลิตซ้ำ ด้วยวิธีการการสร้างทวนซ้ำใหม่จากองค์ประกอบที่มีความแข็งแกร่ง หรือเรียกว่า “การค้นหาระโนน้ำเน่า” เพื่อนำมาสู่แนวทางการสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์ไทยต่อไป

วัฒนาพร นนลือชาและ อุมารินทร์ ตูลารักษ์. (2557: 26-46.). ศึกษาเรื่องอุดมการณ์ในละครโทรทัศน์แนวผีของไทย Ideologies in Thai Television Horror Dramas. บทความนี้เป็นการศึกษาอุดมการณ์ในละครโทรทัศน์แนวผีของไทยที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2550-2555 จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ ปีกแ้วนางหงส์ สาปภูษา วายุกัมมตรารอยไหม บ่วง ปุโสมเฝ้าทรัพย์ ภูตแม่น้ำโขง มีอนาง และปางเส่นหา โดยใช้นวนคิดอุดมการณ์ของ หลุยส์ อัลตุสเซร์ ประกอบกับการจำแนกประเภทของอุดมการณ์ในละครโทรทัศน์ของกาญจนา แก้วเทพ ผลการศึกษาพบว่า มีอุดมการณ์ตามแนวคิดของกาญจนา แก้วเทพ ปรากฏอยู่ในละครโทรทัศน์แนวผีทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ อุดมการณ์ศักดิ์นา อุดมการณ์ทุนนิยมอุดมการณ์เรื่องคุณค่าของแต่ละเพศและ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อุดมการณ์ชาตินิยมอุดมการณ์เกี่ยวกับความรุนแรง อุดมการณ์ทางไสยศาสตร์ และพบอุดมการณ์อื่นๆ เพิ่มอีก 3 ประเภท ได้แก่ อุดมการณ์พุทธศาสนาอุดมการณ์วิทยาศาสตร์ และอุดมการณ์เรื่องความรัก การนำเสนออุดมการณ์ในละครโทรทัศน์แนวผีเป็นการพยายามแสดงให้เห็นความเชื่อแต่ละอุดมการณ์ ผ่านการแสดงให้เห็นข้อเสียของอุดมการณ์และแสดงให้เห็นถึงข้อดี รวมไปถึงประโยชน์ที่ควรรักษาความเชื่อเหล่านั้นไว้ ทั้งนี้อุดมการณ์ทั้ง 9 ประเภท ยังได้แสดงให้เห็นว่า ตัวบททางวรรณกรรมเป็นตัวบททางวัฒนธรรมที่มีการให้ความหมายและคุณค่าในเรื่องต่างๆ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่า การนำเสนออุดมการณ์ที่หลากหลายยังคงอยู่ในสังคมไทย ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเสมือนการหล่อเลี้ยง และผลิตซ้ำทาง ความหมายให้แต่ละอุดมการณ์ยังคงอยู่ต่อไป

ตารางที่ 1 ตารางสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้จากการบูรณาการของการศึกษาที่มาจากทฤษฎีนิรนัยและทฤษฎีอุปนัย

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยรอง
1. นโยบาย	1. ความชัดเจนของนโยบาย 2. ความสอดคล้องของนโยบายและกลุ่มเป้าหมาย 3. ความเป็นไปได้ของนโยบายที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติ
2. ปัจจัยการประชาสัมพันธ์	1. รูปแบบของการประชาสัมพันธ์ของนโยบาย 2. ความหลากหลายช่องทางในการประชาสัมพันธ์ 3. ความสะดวกในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลนโยบาย

ตารางที่ 1 ตารางสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้จากการบูรณาการของการศึกษาที่มาจากทฤษฎีนิรนัย และทฤษฎีอุปนัย (ต่อ)

3. ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมาย	1. ทักษะคิของบุคลากรต่อนโยบายความเข้าใจกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากนโยบาย 2. ความพร้อมในการปฏิบัติตามนโยบาย
4. ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน	1.การยอมรับปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่มเป้าหมาย 2. ความพึงพอใจของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบินที่มีต่อนโยบาย 3. ความพร้อมสนับสนุนการสร้างสรรคละครโทรทัศน์ไทยเพื่อการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 4. การสนับสนุนเพื่อเพิ่มจำนวนตลาดจำหน่ายในตลาดเอเชีย

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบิน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ สรุปแนวคิดซึ่งนำมาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้ **ตัวแปรต้น** ได้แก่ ปัจจัยนโยบาย (X1) อันได้แก่ 1) ความชัดเจนของนโยบาย 2) ความสอดคล้องของนโยบายและกลุ่มเป้าหมาย และ 3) ความเป็นไปได้ของนโยบายที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติ ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ (X2) อันได้แก่ 1) รูปแบบของการประชาสัมพันธ์ของ นโยบาย 2) ความหลากหลายช่องทางในการประชาสัมพันธ์ และ 3) ความสะดวกในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลนโยบาย และ ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมาย (X3) อันได้แก่ 1) ทักษะคิของบุคลากรต่อนโยบายความเข้าใจกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากนโยบาย **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน (Y) อันได้แก่ -การยอมรับปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่มเป้าหมาย -ความพึงพอใจของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบินที่มีต่อนโยบาย - ความพร้อมสนับสนุนการสร้างสรรคละครโทรทัศน์ไทยเพื่อ จากตัวแปรดังกล่าวผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพในหน้าถัดไป

ตัวแปรต้น (IV)

ตัวแปรตาม (DV)

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยนโยบายมีผลต่อการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการประชาสัมพันธ์มีผลต่อการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมายมีผลต่อการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ที่ได้จัดวางไว้ในเรื่องการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง ซึ่งประกอบด้วย

การยอมรับในการปฏิบัติตามกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง การที่จะต้องมีการปฏิบัติตามที่กลุ่มเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ตามลำดับ

ความพึงพอใจของบุคลากรในการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง หมายถึง การพึงพอใจในการจัดการและการบริหารงานการติดต่อสื่อสารภายในการได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะหรือการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายระเบียบข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ

ความเชื่อมั่นในการนำนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง หมายถึง ความมั่นคงและความคงที่ในส่วนของการนำนโยบายไปใช้ในการปฏิบัติประสิทธิผล (Effectiveness) ประสิทธิผล เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในกานตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือ องค์กรใดองค์กรหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์กรพึงประสงค์ ความหมายของประสิทธิผล นักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ วิทยา ด้านธารงกุล (2546 : 27) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึงความสามารถ ในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ประสิทธิผลจึงวัดกันที่ว่าองค์กรสามารถ สนองผู้บริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมาก น้อยเพียงใด ชงชัย สันติวงษ์ (2537 : 22) กล่าวว่าประสิทธิผลเป็นการทำงานที่ได้ผลโดยสามารถ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การวัดผลงานที่ทำได้เทียบกับเป้าหมาย หากสามารถทำได้ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็แสดงว่าการทำงานมีประสิทธิผลสูง รุ่ง แก้วแดง กล่าวว่า ประสิทธิผล คือ ผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นไปได้

ตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหาร โรงเรียนที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงานเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงาน ให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ องค์กรตั้งไว้และสามารถ จะสรุปความหมายตามทฤษฎีองค์การได้ 3 ลักษณะ ดังนี้ (Zamuto, 1982)

1. ความหมายที่ใช้ในแนวทางเป้าหมาย (Goal-based Approach) เป็นการพิจารณาว่าการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

2. ความหมายที่ใช้แนวทางระบบ (System – based Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์การน าทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

3. ความหมายที่ใช้แนวทางกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง (Multiple-Constituencies Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์การสามารถในการตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้

ความสำคัญของประสิทธิผล ประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในศาสตร์ทางการบริหาร และองค์การ นับว่าเป็น การตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอด และมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลองค์การจะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้น จึงมีความสำคัญ ต่อองค์การ ดังนี้

1. ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่

2. ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละ ส่วนของกิจกรรมนั้นๆ ย่อมจะต้องมีการวางแผนในการกำหนดหน้าที่เพื่อมารับผิดชอบในการที่จะจัดสรรทรัพยากรต่างๆการใช้ในส่วนของอำนาจหน้าที่ที่เข้าการบริหารการปฏิบัติงานเพื่อที่จะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานได้อย่างสมบูรณ์แบบ

3. การประเมินผลสำเร็จเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบในผลงานที่จะดำเนินการได้ตามแบบแผนงาน กับวัตถุประสงค์ของในองค์การที่คาดหวังไว้ นั่นว่าถ้าหากผลงานบรรลุผลตามที่วัตถุประสงค์และความคาดหวัง ไว้ของในองค์การแสดงให้เห็นแล้วว่าองค์การนั้นมีประสิทธิผลโดยประสิทธิผลนั้นๆอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ประสิทธิภาพของบุคคลบางประเภท

3.2 ประสิทธิภาพของประเภทในองค์การ ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือ ปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ผล ที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวัง และความต้องการของหมู่คณะ สังคม และ

ผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลขององค์การ คือ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ

1. เรื่องการผลิต Production
2. เรื่องประสิทธิภาพ Efficiency
3. เรื่องความพึงพอใจ Satisfaction
4. เรื่องการปรับเปลี่ยน Adaptiveness
5. เรื่องการพัฒนา Development

ปัจจัยนโยบาย หมายถึง การจัดทำข้อกำหนดของรัฐในรูปของนโยบายเพื่อใช้ในการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน

1. ความชัดเจนของนโยบาย หมายถึง มีความชัดเจนในการที่จะนำไปใช้นโยบายในการดำเนินการสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย

2. ความสอดคล้องของนโยบายและกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง การจะมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายเป็นหลักก่อนและจะมีการพิจารณาก่อนเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน

3. ความเป็นไปได้ของนโยบายที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติ หมายถึง การคำนึงถึงนโยบายที่จะไปปฏิบัติตามที่กำหนดเพื่อให้เกิดผลประโยชน์และความสมดุลที่ได้อย่างสมบูรณ์

ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การนำข้อกำหนดของรัฐเรื่องการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน ให้อยู่ในรูปแบบของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับโปสเตอร์ วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย

1. รูปแบบของการประชาสัมพันธ์ของนโยบาย หมายถึง การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ เช่น การประชาสัมพันธ์ทาง โทรทัศน์ แผ่นป้ายโปสเตอร์ วิทยุ และในส่วนอื่น ๆ อีกหลากหลายช่องทาง

2. ความหลากหลายช่องทางในการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลายรูปแบบ เช่น ทางโทรทัศน์ ทางสื่อโซเชียลมีเดีย การประชาสัมพันธ์เป็นป้ายตามสถานที่ต่างๆ

3. ความสะดวกในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลนโยบาย หมายถึง มีการเปิดข้อมูลของนโยบายเป็นสาธารณะในการที่จะทำให้เข้าถึงได้ง่าย และรับรู้ถึงข้อได้หลากหลายช่องทางมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ข้อปฏิบัติของรัฐที่กำหนดในเรื่องของการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากร

ในอุตสาหกรรมการบินสามารถนำไปใช้ให้บรรลุประสิทธิภาพตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้ กล่าวคือ ผู้ผลิตละคร ผู้จัด ทีมงาน นักแสดง

1. ทัศนคติของบุคลากรก่อนนโยบายฯ หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกรู้สีกของทัศนคติของบุคลากรในส่วนของแนวโน้มไปในทิศทางที่จะเห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายที่ออกมาตามกำหนดการณ์ต่างๆ

2. ความเข้าใจในผลที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายฯ หมายถึง การยอมรับที่อาจจะเกิดขึ้นตามนโยบายที่ออกมาว่ามีกำหนดอย่างไรบ้างและก็มีมีการนำไปใช้ปฏิบัติตามที่นโยบายกำหนด

3. ความพร้อมของผู้ผลิตละครอุตสาหกรรมการบินในการปฏิบัติตามนโยบายฯ หมายถึง มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติตามนโยบาย และคำนึงถึงเนื้อเรื่องบทความในการที่จะผลิตละครผู้ส่งมได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามทีนโยบายกำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง” มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหา อุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง และเพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทัศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อข้างต้นนั้นมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 การออกแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การออกแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย โดยมีรูปแบบการวิจัย ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทัศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลการวิจัย

3.1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

- ขั้นตอนที่ 1** ดำเนินการศึกษาสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิงจากหนังสืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต
- ขั้นตอนที่ 2** นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษา สืบค้นข้างต้นมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำมาออกแบบแบบสอบถามการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 3** ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทักษะคิดของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการจัดเก็บข้อมูลด้วยสัมภาษณ์เฉพาะบุคคลกรในอุตสาหกรรมการผลิตละครไทย อาทิ ผู้จัดละคร ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้กำกับการแสดง นักแสดง
- ขั้นตอนที่ 4** นำข้อมูลจากการเก็บแบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทักษะคิดของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ตามขั้นตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 5** นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 4 มาเขียนข้อค้นพบในการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 6** จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.2 การกำหนดประชากร

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มประชากรในการศึกษาคือ ผู้สร้าง ผู้จัด นักแสดง ทีมงาน จำนวน 10 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling) โดยผู้ทำการวิจัยได้ทำการส่งจดหมายแนะนำตัวจดหมายรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม และเอกสารคำถามกึ่งโครงสร้าง (Interview guideline) ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

(In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยมีเค้าโครงการสัมภาษณ์ เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งโดยทั่วไปในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ทำการวิจัยเตรียมการในด้านความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิด เรื่องประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน

2. ผู้ทำการวิจัยเตรียมความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จรรยาบรรณของนักวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา และการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย อันจะนำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษาให้มากที่สุด

3. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ผู้ทำการวิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาประเด็นคำถาม จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างเป็นคำถามให้มีครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัยอันเป็นสิ่งที่ต้องการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ มีการเรียงลำดับคำถาม เนื้อหาของคำถามเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิด

โครงสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ (X1)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการประชาสัมพันธ์(X2)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมาย(X3)

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก สมุดบันทึก ปากกา กล้องถ่ายภาพ

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthiness) ดังนี้

1. ผู้สัมภาษณ์สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้ทำการวิจัยซึ่งจะมีผลต่อความถูกต้องและเป็นจริงของข้อมูล

2. การยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Member Checking) โดยการนำข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์ที่ได้จดบันทึกอย่างละเอียดและอธิบายอย่างชัดเจนนำกลับไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้องของข้อมูลว่าข้อมูลเป็นจริงตรงกับความรู้ลึกของผู้ให้สัมภาษณ์หรือไม่

3. ตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) โดยการนำข้อมูลไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ (Transferability) โดยการเขียนระเบียบวิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และบริบทที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัยในการที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกัน

5. การยืนยันผลการวิจัย (Conformability) โดยการที่ผู้ทำการวิจัยจะเก็บเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้เป็นอย่างดี พร้อมสำหรับการตรวจสอบ (Audit Trail) เพื่อยืนยันว่าข้อมูลที่ได้ไม่มีความลำเอียงหรือเกิดจากการคิดขึ้นของผู้วิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูล และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ นิตยสาร เอกสารการประชุม วารสาร หนังสือพิมพ์ บทความต่าง ๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

2.1 ผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการกำหนดคำถาม

ออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ก่อนเริ่มการทำการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียง ระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถามและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถามต่อไป โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละรายจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น ที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์

2.2 ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปล้น ๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ จะทำการบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ทันที เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะน้ำเสียง ตามความเป็นจริงโดยไม่มีการตีความ นอกจากนี้ยังได้บันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ทำการวิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูล ซึ่งการเขียนบันทึกสรุปล้น ๆ ดังกล่าวมีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหัวข้อสรุป

2.3 ข้อมูลจะถูกนำมาทำการบันทึกและถอดเทปรายวัน เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้มาผู้ทำการวิจัยจะนำมาถอดเทปคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการ ฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและการบันทึกภาคสนามมาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ

2. นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้งโดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความ พร้อมทำการดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3. นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และ กลุ่มย่อย (Sub-theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวคือการสร้างหัวข้อสรุป และกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูล อธิบายว่ากระทำโดยอ่านทบทวนข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ในภาคสนาม เสร็จแล้วจึงแบ่งแยกข้อมูลดังกล่าว ออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตาม

หน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นมโนทัศน์ หรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ ทั้งที่ปรากฏชัดแจ้งและแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้นแล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมาย คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันมาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุป แนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นนามธรรมมากขึ้น

4. ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มี การนำทฤษฎีไป ควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดง ความชัดเจนของปรากฏการณ์เรื่องประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการ ผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง” มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหา อุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิงและเพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย โดยในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย ปัจจัยนโยบาย (X1) ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ (X2) และปัจจัยกลุ่มเป้าหมาย (X3) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัว เพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทัศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ จำนวน 10 คน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย

4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

4.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

4.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย

เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์โดยรวม พบว่า สภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างแสดงทัศนะไว้ดังนี้

ศฤงคาร หนองหิน (ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ มัดใจชัยชูปตาร์ ช่อง 3 HD) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565) กล่าวว่า

1. เงินทุนสนับสนุนทุก ๆ ด้าน เพราะเงินเป็นปัจจัยหลักทั้งหมดในการสร้างงานขึ้นมา ถ้าไม่มีเงินก็ไม่เกิดงาน ซึ่งภาครัฐนั้นไม่เคยมองในด้านนี้

2. ปัญหาของบุคลากรที่ขาดคุณภาพ เพราะคนทำงานในอุตสาหกรรมละครนั้นค่อนข้างขาดคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็น ผู้กำกับ โปรดิวเซอร์ นักแสดง คนเขียนบท รวมไปถึงช่างไฟ ช่างเสียง

ฯลฯ เมื่อขาดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ งานจึงออกมาอย่างไม่มีความคุณภาพ การทำงานไม่มีระบบแบบแผน ทำให้ก่อเกิดความเสียหายและงบประมาณบานปลาย

3. ปัญหาของความเสียหายในด้านการเขียนบทเพราะสังคมไทยรวมไปถึงภาครัฐไม่ยอมให้แต่ละอาชีพต่างๆ เพราะกลัวเกิดความเสียหาย ทุกคนมองแต่หัวโขนที่ตัวเองสวมใส่โดยไม่มองความเป็นมนุษย์ไม่ว่าใครจะสวมหัวโขนยังงไรก็มีมิติมีข้อปะปนกันไป แต่ภาครัฐและสังคมกลับตีกรอบเอาไว้ว่า อาชีพราชการต่างๆ รวมถึงนักการเมืองห้ามมีเรื่องเสื่อมเสีย ทั้งๆ ที่ทุกวันนี้มีข่าวอยู่ตลอดเวลา

ขณะที่ สุรินทร์ เมทะนี (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565) มองว่า วัฒนธรรมไทยนิยมเสพสื่อสุนทรียทางด้านศิลปะการแสดง ละครไทย เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้ชมได้ทุกเพศ ทุกวัย และมีบริบทที่ปรับให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันได้ตลอดเวลา การชมละครไทย จึงเป็นเหมือนการสังสรรค์ พுகคุย แสดงความเห็นในเรื่องเดียวกัน ละครไทยวัดค่านิยมด้วย เรทติ้ง ตัวเลขการสนับสนุนของสปอนเซอร์ ทำให้การผลิตละครต้องทำเพื่อเอาใจตลาด ทำให้ละครคุณภาพและเนื้อหาดี ไม่ได้ได้รับการสนับสนุน ผลิตแต่ละครที่มีเนื้อหาไม่พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

ส่วน พิชัย น้อยรอด (ผู้กำกับภาพยนตร์ละครไทยชื่อดังในอดีตจากหอภาพยนตร์แห่งชาติ) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2565) เห็นว่า ทีมงานชุดเก่าๆ พอผ่านการถูกปลดไปหรือเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยวันเวลาที่เปลี่ยนไปเขาเหล่านี้ไม่มีอาชีพหรือรายได้เหมือนเดิม อยากให้ออกมาตีแผ่เรื่องราวของบุคคลเหล่านี้ ซึ่งมีจำนวนอยู่ไม่น้อยนับหลายพันคน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐไม่มีงบเข้ามาเยียวยาในส่วนนั้นๆ ซึ่งปัจจุบันคนที่เข้ามาช่วยเหลือได้คือ นักแสดงคาราด้วยกันเองที่เข้ามาช่วยเหลือและเข้ามาสนับสนุน ซึ่งในทางความเป็นจริงบรรดานักแสดงทุกท่านก็เข้ามาช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่เพราะคนต่างก็มีภาระหน้าที่หรือครอบครัวที่ต้องดูแลอยู่แล้ว ซึ่งหน่วยงานภาครัฐจะมีให้เฉพาะกรณีนักแสดงที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นศิลปินแห่งชาติเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้นนักแสดงทุกคนก็ไม่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นให้ได้เป็นศิลปินแห่งชาติได้หมดทุกคน

นอกจากนี้ บัณฑิต ทองดี (ผู้กำกับละครภาพยนตร์ซีรีส์ชื่อดังแถวหน้าของประเทศไทย) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2565) แสดงทัศนคติว่า จะต้องมีการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนรวมไปถึงทั้งทางภาคของเอกชนด้วยมีการสนับสนุนแบบอย่างที่เหมาะสมเท่าที่ทำได้ทำกัน ซึ่งประเทศเกาหลีนั้นเป็นโมเดลที่ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจน 10ปี20ปี เกาหลีทำแบบนั้นแบบนี้ดีมากเลย อย่างเช่น แดจังกึม อย่างกิมจินดูเห็นแล้วอยากไปเที่ยวเกาหลีกัน ซึ่งทุกคนเห็น โมเดลแบบนี้ของเกาหลีมานานแล้วแต่ก็ยังไม่เห็นมีใครทำแบบจริงจัง

จากทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยมีลักษณะดังนี้

ประการแรก เรื่องของเงินทุนในการลงทุนเพราะว่าถ้าไม่มีเงินทุนหรืองบประมาณก็จะไม่สามารถดำเนินการในการทำงานได้

ประการที่สอง เรื่องของบุคลากรไม่มีคุณภาพหรือศักยภาพที่ดีพอถ้าเรามีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพที่ดีพอก็จะทำให้การทำงานออกมาได้อย่างดีและสมบูรณ์แบบที่ดีได้

ประการที่สาม เรื่องของการปิดกั้นในความหลากหลายของเนื้อเรื่องหรือบทบาทเพราะถูกจำกัดหรือปิดกั้นทำให้ไม่เปิดเสรีในส่วนของความหลากหลายรูปแบบ

ประการที่สี่ เรื่องของบุคลากรเก่าเมื่อถึงวันเวลาที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยบุคลากรเก่าประสบปัญหาไม่มีอาชีพหรือไม่มีรายได้

ประการที่ห้า เรื่องของการจัดตั้งกองทุนการสนับสนุนทั้งของทางภาครัฐและภาคเอกชนจึงทำให้การสร้างการผลิตไม่ไปสู่เป้าหมายที่สำเร็จได้

4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์โดยรวม พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิงนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างแสดงทัศนะในประเด็นดังกล่าว โดยจะยกมาเป็นตัวอย่างไว้ดังนี้

ตฤณรัช หนองหิน (ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ มัดใจยัยชูปตาร์ ช่อง3HD) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2565) กล่าวว่า นโยบายที่ผ่านนั้น ส่วนมากจะผ่านกระทรวงวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ เท่าที่ผ่านมาก็เป็นการสนับสนุนด้านคนเขียนบท โดยมีการประกวดเขียนบทละครโทรทัศน์ในเชิงวัฒนธรรมของไทยเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ได้ลงลึกไปถึงว่าบทละครที่ชนะการประกวดแล้วจะไปไหนต่อ เสร็จจากการประกวดแล้วคือจบไม่มีการต่อยอด เหมือนเป็นเพียงภารกิจหนึ่งที่ต้องทำเสียมากกว่ามีการสัมมนาเกี่ยวกับการเขียนบทของ กสทช ในช่วงที่มีประเด็นอย่างเห็นบทละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ ไม่มีเรื่องของพระเอกข่มขืนนางเอกแล้วมารักกันในตอนจบ

ส่วน คมสันต์ บุญญะวิตร (โปรดิวเซอร์/ทีมPR) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2565) มองว่า นโยบายให้ทุนสนับสนุนเรื่องของภาพยนตร์ของกระทรวงวัฒนธรรมส่วนในเรื่องของละครก็มีที่กระทรวงวัฒนธรรมของละครโทรทัศน์โดยเป็นรางวัลให้สร้างขวัญและกำลังใจจากผู้ที่มีชนะ

ได้นำเสนอบทละครโทรทัศน์หรือบทประพันธ์นั้นๆ ในส่วนของ Soft Power นั้นมีส่วนในการสนับสนุนที่มากขึ้น ในส่วนของเอกชนเองมีการทำละครโดยทำการตีแผ่หรือเผยแพร่ไปได้ไกลทางด้าน การประชาสัมพันธ์โดยมีการนำไปฉายออกอากาศที่ต่างประเทศไทยในส่วนของรัฐบาลเองก็ต้องมีการผลักดันในส่วนนี้มากขึ้น ซึ่งทางหน่วยงานภาครัฐเองนั้นไม่ใช่ผู้จัดหรือผู้สร้างละครเองจึงได้แต่ทำการซัพพอร์ตอยู่ไกลๆ อย่างเช่น ละครพีเรียดบางเรื่องบางสถานที่ภาครัฐได้มีการเข้ามาสนับสนุน อาทิ เช่น พระราชวัง วังเก่า เป็นต้น อย่างเช่น ถ่ายทำในสถานที่ที่สวยงาม ซึ่งนั่นคือได้รับอนุญาตหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กองละครเรื่องที่ใหญ่ๆ เข้ามาถ่ายทำเป็นสถานที่ที่ไม่เคยมีละครหรือกองเรื่องไหนได้เคยเข้ามาถ่ายทำมาก่อนเลย ซึ่งมีฉากที่เปลี่ยนให้และแปลกตา หรือ อย่างเช่น การเข้าไปถ่ายทำงานส่วนของ พระราชวัง ในบางที่นั่นก็ต้องได้รับการสนับสนุนและอนุญาตจากหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานทางราชการ อาทิ อย่างเช่น การเข้ามาถ่ายทำที่ธนาคารออมสิน แห่งแรกในประเทศไทยสาขาคั้งเดิมในอดีต ละคร เรื่อง รักแรกภพ ทางช่อง One31 เปรียบเสมือนเป็นทางการส่งเสริมของละครและทางธนาคารออมสิน ด้วยทำให้เกิด Soft Power เช่น การส่งเสริมเรื่องของทางสถาบันพระมหากษัตริย์ ธนาคารออมสิน ระบบราชการการทำงานในอดีต ซึ่งหน่วยงานภาครัฐก็มีส่วนร่วมเข้ามาสนับสนุนร่วมด้วยกับภาคเอกชนในบางส่วนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ด้านความสะดวก

ทั้งนี้ บัณฑิต ทองดี (ผู้กำกับละครภาพยนตร์ซีรีส์ชื่อดังแถวหน้าของประเทศไทย) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2565) เห็นว่า กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สนับสนุนเรื่องเมืองต่างๆ ให้เป็นการถ่ายทำละครและภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศด้วย อาทิ อย่างเช่น โคราช ขอนแก่น ชลบุรี พัทยา เป็นเมืองไมล์ให้คนได้ทำกิจกรรมบันเทิง ในส่วนของกระทรวงวัฒนธรรมก็จะมีกองทุนสื่อสร้างสรรค์ให้คนที่ทำงานเข้ามาชิงทุนกันทำหนังทำโปรเจกมาชิงทุนการผลิต รวมถึงกระทรวงวัฒนธรรมเองมีการสนับสนุนมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องของ Soft Power รัฐบาลมีการจะช่วยสายละครด้วยการผลักดันต่างๆ นานาทุกรูปแบบด้วยการตั้งกระทรวงพาณิชย์พยายามผลักดันให้อุตสาหกรรมละครและภาพยนตร์ให้เป็น Soft Power ซึ่งมีหลายหน่วยงานตอนนี้ที่ทางรัฐบาลเล็งเห็น แต่เขาอยากทำงานมากๆ แต่เมื่องานหลักๆ คือกระทรวงวัฒนธรรม แต่สุดท้ายก็ไม่มีเป็นขึ้นเป็นอันไม่ทำเป็นจริงเป็นจังหวดยังไม่ถึงไม่บ่ก่อนอย่างเช่นกองทุนสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ในการชิงทุนกัน โดยจะต้องมีกฎกติกาอยู่ในขอบเขตสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์อย่างเช่นสื่อที่บู๊คคั้นเมามันสนุกสนานหน่อยก็จะไม่ได้เลยอย่าง เรื่อง ออเจ้า แบบนั้นถึงจะได้รับทุน

ในการสนับสนุนต้องมีการพูดจาที่ไพเราะเสนาะหูกันตลอดเวลาแบบนั้น นี่ก็คืออีกหนึ่งสาเหตุทำให้คนนั้นไม่อยากเข้าไปลงทุนในการสร้างละคร เช่น ไม่มีการบุลลี หรือสนับสนุนคนพิการอะไรแบบนี้ซึ่งไม่เหมาะกับคอนเทนต์ละครไทยจึงทำให้คนไม่เข้าไปลงทุนในการสร้างเพราะว่าถ้าเนื้อเรื่องที่ดีเดือคนน้อยก็จะไม่ได้เพราะว่าไม่ได้อยู่ในกรอบ โดยเมื่อ 10 กว่าปีก่อนเคยมีพรรคการเมืองหนึ่งได้เข้ามาสนับสนุนและเข้ามาช่วยอย่างจริงจังในธุรกิจการผลิตละครไทย เรียกว่า ทุนไทยเข้มแข็ง แต่ปัจจุบัน ไม่มีแบบนี้แล้วซึ่งเดิมทีในอดีตได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลมาเยอะมากก็ทำให้เกิดประเด็นครมามีใหญ่จึงทำให้ต่อมาเกิดการเปลี่ยนรัฐบาลชุดใหม่ๆไปตามวาระทุนเหล่านี้ก็ไม่มีแล้วถูกปิดตกหมด ซึ่งรัฐบาลถึงเห็นว่าธุรกิจการผลิตละครไทยนั้นช่วยสร้างและพัฒนาชาติได้แต่ก็ไม่มีการสนับสนุนจริงอย่างเป็นชิ้นเป็นอัน โดย 3 ปีนี้เกิดปัญหาสถานการณ์โรคระบาดหนักมองในแง่ที่ดีอาจจะทำให้รัฐบาลนำงบประมาณไปสนับสนุนแก้ปัญหาสถานการณ์โรคระบาดโควิดทางกระทรวงสาธารณสุขเป็นจำนวนมากจึงทำให้งบประมาณนั้นไม่มีแล้วโดยภาครัฐเองมีการเรียกเข้ามาประชุมแบบ Soft Power หลายครั้งบ่อยมากแต่ก็ยังไม่ได้รับจากการสนับสนุนแบบเป็นชิ้นเป็นอันเลยทีเดียว

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด สรุปได้ว่า ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิงมีลักษณะดังนี้

ประการแรก เรื่องของหน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุนเรื่องของเงินทุนและงบประมาณในการลงทุนสร้างการผลิตละครไทย

ประการที่สอง เรื่องของการให้โอกาสกับผู้ที่มีความสามารถแต่ขาดทุนจึงทำให้ขาดโอกาสต่างๆ

ประการที่สาม เรื่องของหน่วยงานของกระทรวงวัฒนธรรมจะต้องเข้ามาสนับสนุนให้มากขึ้นและเพิ่มงบประมาณในการสนับสนุนการผลิตละครที่มีคุณภาพ

ประการที่สี่ เรื่องของกระทรวงวัฒนธรรมเองมีการสนับสนุนมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องของ Soft Power รัฐบาลมีการจะช่วยสายละครด้วยการผลักดันต่างๆ นานาทุกรูปแบบด้วยการทั้งกระทรวงพาณิชย์พยายามผลักดันให้อุตสาหกรรมละครและภาพยนตร์ให้เป็น Soft Power

ประการที่ห้า เรื่องของการซัพพอร์ตอยู่ไกลๆ อย่างเช่น ละครพีเรียดบางเรื่องบางสถานที่ภาครัฐได้มีการเข้ามาสนับสนุน อาทิ เช่น พระราชวัง วังเก่า เป็นต้น อย่างเช่น ถ่ายทำในสถานที่

สวยๆ ซึ่งนั่นคือได้รับอนุญาตหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กองละครเรื่องที่ฟอร์มใหญ่ ๆ

4.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์โดยรวม พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทยนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างแสดงทัศนะไว้ดังนี้

รัชฎ์วาริน สุชะพิธิษฐ์ (ผู้กำกับภาพยนตร์และผู้สร้างละครซีรีส์จากช่อง GMM 25) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565) กล่าวว่า อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนในส่วนเรื่องของการผลิตละคร คอนเทนต์ ซีรีส์ สิ่งแรกอยากให้ภาครัฐต้องมีคือ เรื่องของความรู้ความเข้าใจก่อน คือ ในส่วนของการผลิตสื่อประเภทแบบนี้หรือรวมไปถึงในส่วนของเนื้อหาในการส่งเสริมสื่อรวมถึงกระบวนการเรียนรู้ประโยชน์ต่อสังคมให้ได้จึงต้องมีการพัฒนาในส่วนหลายๆด้านไปโดยพร้อมๆกัน อย่างแรก คือ หน่วยงานของภาครัฐเองจะต้องมีการทำความเข้าใจก่อนว่า สิ่งเหล่านี้สร้างกระบวนการเรียนรู้กับสังคมได้เป็นอย่างดี อยากให้หน่วยงานภาครัฐรวมถึงรัฐบาลเองควรเปิดใจให้กว้างในหลากหลายมุมมองหลากหลายมิติในเรื่องของละครซีรีส์ภาพยนตร์แบบเปิดกว้าง อาทิ กลุ่ม LGBTQ+ อย่างเช่น เรื่องของซีรีส์วายในการนำเสนออยากให้เปิดกว้างมากขึ้นและไม่ตีกรอบจนเกินไปเพราะวิวัฒนาการในยุคปัจจุบันนั้นไปกว้างมากแล้วให้คุณผู้ชมได้รับชมที่หลากหลายมากขึ้นและมีตัวเลือกในการที่จะดูหรือรับชมที่เพิ่มขึ้น ส่วน คมสันต์ บุญญะวิตร (โปรดิวเซอร์/ทีมPR) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2565) มองว่า อยากให้เป็น Soft Power รัฐบาลเข้ามาสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยให้ไปประกวดหรือแข่งขันกับต่างประเทศในงานเทศกาลหนังละครที่ต่างประเทศ อย่าง อาทิ เช่น แบบอย่างที่ได้กล่าวถึงของสถานที่ในการถ่ายทำเปรียบเสมือนเป็นการอิงกับการท่องเที่ยวก็เหมือนเป็นการขายหรือประชาสัมพันธ์ประเทศของเราไปให้ต่างชาติได้เห็นได้รับรู้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้อยากเข้ามาเที่ยวประเทศไทย แต่ในส่วนของภาครัฐหรือรัฐบาลเองยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนไปร่วมด้วยกันซึ่งส่วนมากจะเป็นเอกชนเข้ามาเป็นผู้จัดสรรส่วนใหญ่มากกว่า ซึ่งหลายๆท่านอาจจะยังไม่ทราบด้วยซ้ำว่าประเทศไทยนั้นแทบจะเป็นที่ออฟฟิศในเอเชียด้วยซ้ำในเรื่องของสื่อบันเทิงด้วยในส่วนของโลกออนไลน์โซเชียลต่างๆทำให้ทั่วโลกรู้จักสื่อบันเทิงไทยดังไปทั่วโลก ทั้งนี้ บัณฑิต ทองดี (ผู้กำกับละครภาพยนตร์ซีรีส์ชื่อดังแถวหน้าของประเทศไทย) (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2565) กล่าวว่า ต้องมีการจัดตั้งกองทุนตอนนี้มีการจัดสัมมนาจะพัฒนาคนนั้นมีการพัฒนาได้แต่ในยุคปัจจุบันตอนนี้คนไม่ดูหนังหรือไม่ไปดูที่โรงหนังภาพยนตร์แล้วต่อจะให้

สร้างดีแค่ไหนคนก็ไม่เข้าไปดูแล้วนอกจากจะทุ่มงบและสร้างดีๆ โปรงเคใหญ่ๆ จะต้องมีการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนรวมถึงทั้งทางภาคของเอกชนด้วยมีการสนับสนุนแบบอย่างที่เป็นประเทศไทยทำกัน ซึ่งประเทศไทยนั้นเป็นโมเดลที่ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจน 10ปี20ปี เกาหลีทำแบบนั้นแบบนี้ดีมากเลย อย่างเช่น แดจังกึม อย่างกิมจินดูเห็นแล้วอยากไปเที่ยวเกาหลีกัน ซึ่งทุกคนเห็นโมเดลแบบนี้ของเกาหลีมานานแล้วแต่ก็ยังไม่เห็นมีใครทำแบบจริงจังกันสักทีซึ่งก็ไม่ทราบสาเหตุเพราะว่าอะไรก็ยังไม่โจมตีเพราะว่าทราบว่าการทำรัฐบาลคงมีเหตุและผลในการที่จะนำไปจัดสรรในส่วนอื่นๆ ที่สำคัญกว่าแต่ในส่วนที่เห็นและคำนึงมาโดยตลอดแต่ไม่ทำก็ทำให้ไม่เกิดประโยชน์เพราะว่าถ้าหากเอกชนทำเองก็ทำได้เพียงแค่ประมาณหนึ่งสุดท้ายหนึ่งละครการท่องเที่ยวดังจังหวัดที่ต้องทำการถ่ายทำต่างจังหวัดต้องใช้ทุนเยอะเพราะว่ายิ่งคนเข้าไม่ดูกันก็ยิ่งทำให้เจ้าหน้าที่จัดผู้สร้างก็เลยจะไม่ทำไม่ผลิตกัน ถ้าอยากให้อุตสาหกรรมบันเทิงละครนั้นมี Soft Power นั้นให้กับสังคมได้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาลโดยต้องมีการจัดเงินทุนให้กับผู้จัดผู้สร้างนั้นนำมาฟรีเช่นตัวจะมีเนื้องานออกมาอย่างไรว่าเข้าทางใหม่กับที่ทางภาครัฐหรือรัฐบาลจะสนับสนุนว่าโฆษณา Soft Power ไปได้ก็ให้ทุนการสนับสนุนไปเท่าที่มี เช่นขอมา 20 ล้านให้ได้ 10 ล้านก็จบไปยังดีกว่าไม่ได้เลยจะทำให้ทีมผู้จัดผู้สร้างมีกำลังใจในการผลิตและไปต่อยอดได้

จากทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทยมีลักษณะดังนี้

ประการแรก เรื่องของหน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนในส่วนเรื่องของการผลิตละคร คอนเทนต์ ซีรีส์ สิ่งแรกอยากให้ภาครัฐต้องมีคือ เรื่องของความรู้ความเข้าใจ

ประการที่สอง เรื่องของรัฐบาลเข้ามาสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยให้ไปประกวดหรือแข่งขันกับต่างประเทศในงานเทศกาลหนังละครที่ต่างประเทศ

ประการที่สาม เรื่องของการจะต้องมีการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนรวมถึงทั้งทางภาคของเอกชนด้วยมีการสนับสนุน

ประการที่สี่ เรื่องของหน่วยงานภาครัฐรวมถึงรัฐบาลเองควรเปิดใจให้กว้างในหลากหลายมุมมองที่หลากหลายมิติในเรื่องของละครซีรีส์ภาพยนตร์แบบเปิดกว้าง อาทิ กลุ่ม LGBTQ+ อย่างเช่นเรื่องของซีรีส์วายในการนำเสนออยากให้เปิดกว้างมากขึ้นและไม่ตีกรอบจนเกินไปเพราะวิวัฒนาการในยุคปัจจุบันนั้นไปกว้างมาก

ประการที่ห้า เรื่องของการเปิดกว้างของเรื่องสถานที่ในการถ่ายทำและสถานที่ที่ดีหรือหน่วยงานในส่วนพื้นที่สวยงามเพื่อทำให้เป็นฉากการถ่ายทำที่สมบูรณ์แบบเพื่อเป็นการถ่ายทอดโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้กับประเทศเป็นการเชิญชวนให้ต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเพิ่มรายได้และเศรษฐกิจภายในประเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง” มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิงและเพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย โดยมีการนำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ ดังนี้

5.1.1 สภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย

ผลการศึกษา พบว่า วัฒนธรรมไทยนิยมเสพสื่อสุนทรีย์ทางด้านศิลปะการแสดง ละครไทย เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้ชมได้ทุกเพศ ทุกวัย และมีบริบทที่ปรับให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันได้ตลอดเวลา การชมละครไทย จึงเป็นเหมือนการสังสรรค์ พุดคุย แสดงความเห็นใจในเรื่องเดียวกัน โดยจุดอ่อนของ ละครไทยนั้นประเมินจากค่านิยมด้วย เรตติ้ง และจำนวนการสนับสนุนของสปอนเซอร์ ทำให้การผลิตละครต้องทำเพื่อเอาใจตลาด ทำให้ละครคุณภาพและเนื้อหาดี ไม่ได้ได้รับการสนับสนุน ผลิตแต่ละครที่มีเนื้อหาไม่พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมทั้งนี้เห็นได้ว่าปัญหาของการผลิตละครไทย ได้แก่ เงินทุนสนับสนุนทุก ๆ ด้าน เพราะว่าเป็นปัจจัยหลักทั้งหมดในการสร้างงานขึ้นมา ถ้าไม่มีเงินก็ไม่เกิดงาน ซึ่งภาครัฐนั้นไม่เคยมองในด้านนี้ปัญหาของบุคลากรที่ขาดคุณภาพ เพราะคนทำงานในอุตสาหกรรมละครนั้นค่อนข้างขาดคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็น ผู้กำกับ โปรดิวเซอร์ นักแสดง คนเขียนบท รวมไปถึงช่างไฟ ช่างเสียง ฯลฯ เมื่อขาดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ งานจึงออกมาอย่างไม่มีความคุณภาพ การทำงานไม่มีระบบแบบแผน ทำให้ก่อเกิดความเสียหายและงบประมาณบานปลายปัญหาของความสำเร็จในด้านการเขียนบทเพราะสังคมไทยรวมไปถึง

ภาครัฐไม่ยอมให้แต่ละอาชีพต่าง ๆ เพราะกลัวเกิดความเสียหาย ทุกคนมองแต่หัวโขนที่ตัวเองสวมใส่โดยไม่มองความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าใครจะสวมหัวโขนยังงไรก็มีดีมีชั่วปะปนกันไป แต่ภาครัฐและสังคมกลับตีกรอบเอาไว้ว่า อาชีพราชการต่างๆ รวมถึงนักการเมืองห้ามมีเรื่องเลื่อมเสีย ทั้ง ๆ ที่ทุกวันนี้มีข่าวอยู่ตลอดเวลา

จากผลการสรุปนั้น คือ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยนั้นคือ เรื่องของการขาดทุนของงบประมาณในการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐทำให้การทำงานอาจจะ มีผลงานออกมาได้อย่างไม่สมบูรณ์แบบเท่าที่ต้องการเพราะฉะนั้นทางผู้จัดผู้สร้างมีความประสงค์ อยากรู้ให้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลเองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนร่วมสร้างร่วมลงทุนไป ด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการผลิตละครไทยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบ ที่สุดในระดับโลกสู่ตลาดเอเชียเพื่อเป็นประเทศชั้นนำอันดับต้นๆของเอเชียในการผลิตละครไทยที่ สร้างสรรค์และรากฐานการผลิตเข้มแข็งและดีที่สุด

จากทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคลาระจุดแข็ง ในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยมีลักษณะดังนี้

เรื่องของเงินทุนในการลงทุนเพราะว่าถ้าไม่มีเงินทุนหรืองบประมาณก็จะไม่สามารถ ดำเนินการในการทำงานได้รวมถึงเรื่องของบุคลากรที่ไม่มีคุณภาพหรือศักยภาพที่ดีพอ ถ้าเรามีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพที่ดีพอก็จะทำให้การทำงานออกมาได้อย่างดีและสมบูรณ์แบบที่ดี ได้อีกทั้งเรื่องของการปิดกั้นในความหลากหลายของเนื้อเรื่องหรือบทบาทเพราะถูกจำกัดหรือปิด กั้นทำให้ไม่เปิดเสรีในส่วนของความหลากหลายรูปแบบ อาทิ อย่างเช่นเรื่องของบุคลากรเก่าเมื่อ ถึงวันเวลาที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยบุคลากรเก่าประสบปัญหาไม่มีอาชีพหรือไม่มีรายได้ ของการจัดตั้งกองทุนการสนับสนุนทั้งของทางภาครัฐและภาคเอกชนจึงทำให้การสร้างการผลิตไม่ ไปสู่เป้าหมายที่สำเร็จได้

5.1.2 ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทย ในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบิน

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สนับสนุนเรื่องเมืองต่าง ๆ ให้เป็น การถ่ายทำละครและภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศด้วย อาทิเช่น โคราช ขอนแก่น ชลบุรี พัทยา เป็นเมืองไม่ล้าให้คนได้ทำกิจกรรมบันเทิง ในส่วนของกระทรวงวัฒนธรรมก็จะมีกองทุนสื่อ สร้างสรรค์ให้คนที่ทำงานเข้ามาชิงทุนกันทำหนังทำโปรเจกมาทชิงทุนการผลิตรวมถึงกระทรวง วัฒนธรรมเองมีการสนับสนุนมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องของ Soft Power รัฐบาลมีการจะ

ช่วยสายละครด้วยการผลักดันต่างๆ นานาทุกรูปแบบด้วยการตั้งกระทรวงพาณิชย์พยายามผลักดันให้อุตสาหกรรมละครและภาพยนตร์ให้เป็น Soft Power ซึ่งมีหลายหน่วยงานตอนนี้ที่ทางรัฐบาลเล็งเห็น แต่เขาอยากทำงานมากๆ แต่เมื่องานหลักๆคือกระทรวงวัฒนธรรม แต่สุดท้ายก็ไม่มีเป็นชิ้นเป็นอัน ไม่ทำเป็นจริงเป็นจังหมายถึงไม่บงกช้อย่างเช่นกองทุนสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ในการชิงทุนกัน โดยจะต้องมีกฎกติกากันในขอบเขตสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์อย่างเช่น สื่อที่บู๊คั้นนมมันสนุกสนานหน่อยก็จะไม่ได้เลยอย่าง เรื่อง ออเจ้า แบบนั้นถึงจะได้รับทุนในการสนับสนุนต้องมีการพูดจาที่ไพเราะเสนาะหูกันตลอดเวลาแบบนั้น นี่ก็คืออีกหนึ่งสาเหตุทำให้คนนั้นไม่ยอมเข้าไปขอทุนในการสร้างละคร เช่น ไม่มีการบู๊ลี หรือสนับสนุนคนพิการอะไรแบบนี้ซึ่งไม่เหมาะกับคอนเทนต์ละครไทยจึงทำให้คนไม่เข้าไปขอทุนในการสร้างเพราะว่าถ้าเนื้อเรื่องที่ดูเค็ดหน่อยก็จะไม่ได้เพราะว่าไม่ได้อยู่ในกรอบ โดยเมื่อ 10 กว่าปีก่อนเคยมีพรรคการเมืองหนึ่งได้เข้ามาสนับสนุนและเข้ามาช่วยอย่างจริงจังในธุรกิจการผลิตละครไทย เรียกว่า ทุนไทยเข้มแข็ง แต่ปัจจุบันไม่มีแบบนี้แล้วซึ่งเดิมทีในอดีตได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลมาเยอะมากก็ทำให้เกิดประเด็นครามาใหญ่ จึงทำให้ต่อมามีการเปลี่ยนรัฐบาลชุดใหม่ๆ ไปตามวาระทุนเหล่านี้ก็ไม่มีแล้วถูกปิดตกหมดซึ่งรัฐบาลเล็งเห็นว่าธุรกิจการผลิตละครไทยนั้นช่วยสร้างและพัฒนาชาติได้แต่ก็ไม่มีการสนับสนุนจริงจังอย่างเป็นชิ้นเป็นอัน โดย 3 ปีนี้เกิดปัญหาสถานการณ์โรคระบาดหนักมองในแง่ที่ดีอาจจะทำให้รัฐบาลนำงบประมาณไปสนับสนุนแก้ปัญหาสถานการณ์โรคระบาดโควิดทางกระทรวงสาธารณสุขเป็นจำนวนมากจึงทำให้งบประมาณนั้นไม่มีแล้วโดยภาครัฐเองมีการเรียกเข้ามาประชุมแบบ Soft Power หลายครั้งบ่อยมากแต่ก็ยังไม่ได้รับจากการสนับสนุนแบบเป็นชิ้นเป็นอันเลยทีเดียว

นโยบายให้ทุนสนับสนุนเรื่องของภาพยนตร์ของกระทรวงวัฒนธรรมส่วนในเรื่องของละครก็มีที่กระทรวงวัฒนธรรมของละครโทรทัศน์โดยเป็นรางวัลให้สร้างขวัญและกำลังใจจากผู้ที่ชนะได้นำเสนอบทละครโทรทัศน์หรือบทประพันธ์นั้นๆ ในส่วนของ Soft Power นั้นมีส่วนในการสนับสนุนที่มากขึ้น ในส่วนของเอกชนเองมีการทำละคร โดยทำการตีแผ่หรือเผยแพร่ไปได้ไกลทางด้านการศึกษาสัมพันธ์โดยมีการนำไปฉายออกอากาศที่ต่างประเทศไทยในส่วนของรัฐบาลเองก็ต้องมีการผลักดันในส่วนนี้มากขึ้น ซึ่งทางหน่วยงานภาครัฐเองนั้นไม่ใช่ผู้จัดหรือผู้สร้างละครเองจึงได้แต่ทำการซัพพอร์ตอยู่ไกลๆ อย่างเช่น ละครพีเรียดบางเรื่องบางสถานที่ภาครัฐได้มีการเข้ามาสนับสนุน อาทิ เช่น พระราชวัง วังเก่า เป็นต้น อย่างเช่น ถ่ายทำในคฤหาสน์ที่สวยงาม ซึ่งนั่นคือได้รับอนุญาตหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กองละครเรื่องทีฟอร์มใหญ่ๆ เข้ามาถ่ายทำเป็นสถานที่ที่ไม่เคยมีละครหรือกองเรื่องไหนได้เคยเข้ามาถ่ายทำมาก่อน

เลย ซึ่งมีฉากที่เปลี่ยนให้และแปลกตา หรือ อย่างเช่น การเข้าไปถ่ายทำงานส่วนของ พระราชวัง ในบางที่นั่นก็ต้องได้รับการสนับสนุนและอนุญาตจากหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานทางราชการ อาทิ อย่างเช่น การเข้ามาถ่ายทำที่ธนาคารออมสิน แห่งแรกในประเทศไทยสาขาตั้งเดิมในอดีต ละคร เรื่อง รักแรกภพ ทางช่อง One31 เปรียบเสมือนเป็นทางการส่งเสริมของละครและทางธนาคารออมสินด้วยทำให้เกิด Soft Power เช่น การส่งเสริมเรื่องของทางสถาบันพระมหากษัตริย์ ธนาคารออมสิน ระบบราชการการทำงานในอดีต ซึ่งหน่วยงานภาครัฐก็ได้มีส่วนร่วมเข้ามาสนับสนุนร่วมกับภาคเอกชนในบางส่วนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ดำเนินความสะดวกยังไม่มียุทธศาสตร์อย่างเป็นทางการจากรัฐบาลที่ส่งต่อให้กับหน่วยงานต่างๆ มากกว่าเช่น ไทย PBS ในเชิงสารคดี ละครเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยนโยบายที่ผ่านนั้น ส่วนมากจะผ่านกระทรวงวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ เท่าที่ผ่านมาก็เป็นการสนับสนุนด้านคนเขียนบท โดยมีการประกวดเขียนบทละครโทรทัศน์ในเชิงวัฒนธรรมของไทยเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ได้ลงลึกไปถึงว่าบทละครที่ชนะการประกวดแล้วจะไปไหนต่อเสร็จจากการประกวดแล้วคือจบไม่มีการต่อยอด เหมือนเป็นเพียงภารกิจหนึ่งที่ต้องทำเสียมากกว่า มีการสัมมนาเกี่ยวกับการเขียนบทของ กสทช ในช่วงที่มีประเด็นอย่างเห็นบทละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ ไม่มีเรื่องของพระเอกข่มขืนนางเอกแล้วมารักกันในตอนจบ

5.1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

ผลการศึกษา พบว่า ในส่วนของอุตสาหกรรมละครไทย ภาครัฐยังไม่มีการสนับสนุนที่ชัดเจน ส่วนมากมุ่งไปยังในส่วนของภาพยนตร์มากกว่า เพราะมองว่าภาพยนตร์เป็น Soft power ที่นำไปเสนอขายตามเทศกาลหนังได้ง่าย แต่ไม่มองว่าละครไทยนั้นสามารถขายได้ง่ายกว่าภาพยนตร์ในแถบเอเชีย ไม่ว่าจะเป็น จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ต้องมีการจัดตั้งกองทุนตอนนี้มีการจัดสัมมนาจะพัฒนาคนนั้นมีการพัฒนาได้แต่ในยุคปัจจุบันตอนนี้คนไม่ดูหนังหรือไม่ไปดูที่โรงหนังภาพยนตร์แล้วต่อจะให้สร้างดีแค่ไหนคนก็ไม่เข้าไปดูแล้วนอกจากจะทุ่มงบและสร้างดีๆ โปรเจกต์ใหญ่ๆ จะต้องมีการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนรวมถึงทั้งทางภาคของเอกชนด้วยมีการสนับสนุนแบบอย่างที่ประเทศเกาหลีทำกัน ซึ่งประเทศเกาหลีนั้นเป็นโมเดลที่ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจน 10ปี20ปี เกาหลีทำแบบนั้นแบบนี้ดีมากเลย อย่างเช่น แดจังกึม อย่างกิมจินดูเห็นแล้วอยากไปเที่ยวเกาหลีกัน ซึ่งทุกคนเห็นโมเดลแบบนี้ของเกาหลีมานานแล้วแต่ก็ยังไม่เห็นมีใครทำแบบจริงจังกันสักทีซึ่งก็ไม่ทราบสาเหตุเพราะอะไรก็จะไม่โจมตีเพราะว่าทราบว่าการที่รัฐบาลคงมีเหตุและผลในการที่จะนำไปจัดสรรในส่วนอื่นๆ ที่สำคัญกว่าแต่ในส่วนที่เล็งเห็นและคำนึงมาโดยตลอดแต่ไม่ทำก็ทำให้ไม่เกิดประโยชน์เพราะว่าถ้าหากเอกชนทำเองก็ทำได้เพียงแค่ประมาณนี้สูงสุดท้ายหนังละครการท่องเที่ยวต่างจังหวัดที่ต้องทำการถ่ายทำต่างจังหวัดต้อง

ใช้ทุนเยอะเพราะว่าเข้คนเข้าไม่คุ้มกันก็ยิ่งทำให้เจ้หนักผู้จัดผู้สร้างก็เลยจะไม่ทำไม่ผลิตกัน ถ้าอยากให้อุตสาหกรรมบันเทิงละครนั้นมี Soft Power นั้นให้กับสังคมได้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาลโดยต้องมีการจัดเงินทุนให้กับผู้จัดผู้สร้างนั้นนำมาฟรีเช่นต้วว่าจะมีเนื่อกงานออกมาอย่างไ้ว่าเข้าทางใหม่กับที่ทางภาครัฐหรือรัฐบาลจะสนับสนุนว่าโฆษณา Soft Power ได้ก็ให้ทุนการสนับสนุนไปเท่าที่มี เช่น ขอมมา 20 ล้านให้ได้ 10 ล้านก็จบไปยังดีกว่าไม่ได้เลยจะทำให้ทีมผู้จัดผู้สร้างมีกำลังใจในการผลิตและไปต่อยอดได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบันเทิง พบว่า

1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยนั้นคือเรื่องของการขาดทุนของงบประมาณในการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐทำให้การทำงานอาจจะมีผลงานออกมาได้อย่างไม่สมบูรณ์แบบเท่าที่ต้องการเพราะฉะนั้นทางผู้จัดผู้สร้างมีความประสงค์อยากให้ทางหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลเองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนร่วมสร้างร่วมลงทุนไปด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานการผลิตละครไทยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบที่สุดในระดับโลกสู่ตลาดเอเชียเพื่อเป็นประเทศชั้นนำอันดับต้นๆของเอเชียในการผลิตละครไทยที่สร้างสรรค์และรากฐานการผลิตเข้มแข็งและดีที่สุด ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เพิ่มพร ณ นคร และคณะ (2563: 111-126) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี ทุนวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงพาณิชย์ พบว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ละครโทรทัศน์ไทยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นเตรียมก่อนการผลิต ขั้นการผลิตและขั้นหลังการผลิต เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาด เพื่อตอบสนองตลาดผู้ชมมากขึ้น ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ พบว่า ช่วยขับเคลื่อนทั้งด้านอุปทาน คือการผลิตให้ได้คุณภาพ และด้านอุปสงค์ คือ การสื่อสารกระตุ้นความสนใจไปยังผู้ชม และการนำทุนวัฒนธรรมประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาละครรูปแบบความคิด ความเชื่อ สิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยว และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยลงไปในเรื่องเพื่อสร้างความโดดเด่นและตัวสะท้อนคุณค่าเชิงพาณิชย์ของการผลิตซ้ละครโทรทัศน์ ได้แก่ คุณภาพการผลิต ความนิยม รางวัลที่ได้รับและนักแสดงที่เป็นที่รู้จัก

2) ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง พบว่า ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสนใจในการสนับสนุนการสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรมของไทยควบคู่กับการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจผ่านกระบวนการผลิตละครไทย เพราะถือเป็นการสร้างฐานอำนาจทางวัฒนธรรมอันเป็นมูลเหตุหนึ่งในการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในทางอ้อม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย การส่งเสริมและสนับสนุนด้านเงินทุนหรืองบประมาณแก่ผู้ผลิตในทางอ้อม เช่น การลดภาษี การจัดตั้งกองทุน และการเอื้ออำนวยด้านสถานที่การถ่ายทำของทางราชการที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ และการช่วยหาตลาดขายผลงานในต่างประเทศ เป็นต้น ย่อมมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจการผลิตละครไทยสามารถก้าวไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อวิรุทธ์ ศิริโสภณาและประภัสสร จันท์สถิตย์พร, (2561: 23-40) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทย พบว่ามีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้แก่ความคิดสร้างสรรค์เทคโนโลยีทุนวัฒนธรรมและคุณค่าเชิงพาณิชย์พบว่ากระบวนการคิดสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นการวางแผนขั้นเตรียมก่อนการผลิตขั้นการผลิตและขั้นหลังการผลิตเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการตลาดเพื่อตอบสนองตลาดผู้ชมมากขึ้นในการนำเทคโนโลยีมาใช้พบว่าช่วยขับเคลื่อนทั้งด้านอุปทานคือการผลิตให้ได้คุณภาพ และด้านอุปสงค์คือการสื่อสารกระตุ้นความสนใจไปยังผู้ชม และการนำทุนวัฒนธรรมประยุกต์เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาละครรูปแบบความคิด ความเชื่อสิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยวและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยลงไปในเรื่องเพื่อสร้างความโดดเด่นและตัวสะท้อนคุณค่าเชิงพาณิชย์ของการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ก็คือคุณภาพการผลิตความนิยมรางวัลที่ได้รับและนักแสดงที่เป็นที่รู้จัก

3) ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย พบว่า ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมธุรกิจการผลิตละครไทยทั้งในทางตรงและทางอ้อม เช่น การลดภาษีโดยรวมของธุรกิจ การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการผลิตละคร การสนับสนุนด้านการตลาดในต่างประเทศ การกระตุ้นการผลิตผลงานให้มีคุณภาพในระดับสากล และการเอื้ออำนวยด้านสถานที่การถ่ายทำ เป็นต้น บทบาทของภาครัฐจึงเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้ธุรกิจการผลิตละครไทยก้าวไปสู่ระดับสากล ซึ่งช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปในต่างประเทศตามด้วย เช่น การแต่งกายแบบย้อนยุค การเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยวตามฉากการถ่ายทำในประเทศไทย และรวมถึงบรรยากาศสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่เปิดกว้างในปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา

ของ นพดล อินทร์จันทร์ (2561: 160-170) ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์เครื่องแต่งกายในละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2558 พบว่า ภาพของเครื่องแต่งกายของปริศนาในแต่ละยุคสมัยสามารถเชื่อมโยงกับกระบวนการความคิดของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะภาพสะท้อนของการมุมมองของสังคมต่อผู้หญิงในแต่ละยุคสมัย ทำให้งานออกแบบเครื่องแต่งกายมีการวิเคราะห์ผู้หญิงที่แตกต่างกันอย่างน่าสนใจ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

1) ภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนในส่วนเรื่องของการผลิตละครไทยรวมถึงคอนเทนต์ ซีรีส์ สิ่งแรกที่ภาครัฐควรมีคือ สนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยให้ไปประกวดหรือแข่งขันกับต่างประเทศในงานเทศกาลหนังละครที่ต่างประเทศจะต้องมีการจัดตั้งกองทุนในการเข้ามาสนับสนุนทุน อีกทั้งภาครัฐควรภาครัฐควรยอมรับความหลากหลายทางสังคมและเนื้อหาบทบาทของละครไทยหรือซีรีส์ภาพยนตร์แบบเปิดกว้าง อาทิ เช่น กลุ่ม LGBTQ+ อย่างเช่น เรื่องของซีรีส์วายในการนำเสนออยากให้เปิดกว้างมากขึ้นและไม่ตีกรอบจนเกินไปเพราะว่าวิวัฒนาการในยุคปัจจุบันนั้นไปกว้างมากอยากให้เปิดกว้างมากขึ้นของเรื่องสถานที่โลเคชันในการถ่ายทำและสถานที่ที่ดีหรือหน่วยงานในส่วนพื้นที่สวยงามเพื่อนำไปต่อยอดในการที่จะทำให้เป็นฉากการถ่ายทำที่ออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบเพื่อเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมในสถานที่ต่าง ๆ หรือเป็นการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้กับประเทศเป็นการเชิญชวนให้ต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อเพิ่มรายได้และต่อยอดรวมถึงเศรษฐกิจภายในประเทศได้เติบโตมากยิ่งขึ้น

2) ทางภาคของเอกชนควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนทุนการผลิตละครไทยโดยผ่านทางโฆษณาเพื่อสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ผลิตละครไทยมีทุนในการสร้างละครไทยได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ หรือ ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมการบิน

บรรณานุกรม

- แม มังกรวงษ์. (2559). *แนวทางศึกษาและพัฒนาทฤษฎีการลำดับภาพในภาพยนตร์*. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. เข้าถึงได้จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/KMITL.res.2010.41.
- ซัชวาล แอ่อมหล้า. (2552). *นโยบายการอนุรักษ์ลุ่มน้ำ: กรณีศึกษาลุ่มน้ำแม่กลองตอนล่าง* (รายงาน วิจัยฉบับสมบูรณ์). ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- คมสันต์ บุญญะวิตร, การสัมภาษณ์, 11 กันยายน 2565.
- ตฤณรัช หนองหิน, การสัมภาษณ์, 14 สิงหาคม 2565.
- ทองใบ สุดซารี. (2534). *ทฤษฎีองค์การ: วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และการประยุกต์*. อุบลราชธานี: ราชภัฏกำแพงเพชร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). *การบริหารงานบุคคล*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์. หน้า 22.
- ธัญญ์วาริน สุขะพิสิษฐ์, การสัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2565.
- นพดล อินทร์จันทร์. (2561). การศึกษาวิเคราะห์เครื่องแต่งกายในละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 – 2558. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 20(1), 160-170.
- บัณฑิต ทองดี, การสัมภาษณ์, 16 กันยายน 2565.
- เพิ่มพร ณ นคร และคณะ. (2563). การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำละครโทรทัศน์ไทย. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 10(2), 111-126.
- ภรณ์ กิรีติบุตร. (2529). *การประเมินประสิทธิผลขององค์การ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. หน้า 2
- วรเดช จันทรศร. (2528). การนำนโยบายไปปฏิบัติ: การสำรวจกรอบความรู้โดยสังเขป. ใน *อุทัยเลาหวิเชียร และ ประทาน คงฤทธิศึกษากร (บรรณาธิการ), การบริหารรัฐวิสาหกิจ: บทความทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วัฒนาพร นนทือชาและ อุมารินทร์ ตูลารักษ์. (2557). อุดมการณ์ในละครโทรทัศน์แนวผีของไทย Ideologies in Thai Television Horror Dramas. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*, 1(3), 26-46.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2566). *งานง รังสิกุล*. เข้าถึงได้จาก https://th.wikipedia.org/wiki/งานง_รังสิกุล.
- วิทยา ดำนธำรงกุล. (2546). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ธีรต์เวฟ เอ็ดดูเคชั่น. หน้า 27.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและการปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์. หน้า 138.
- สินีทธิ์ สิทธิรักษ์. (2535). *กำเนิดโทรทัศน์ไทย (2493-2500)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุภัทรา กันพริ้อม. (2560). *ประสิทธิภาพการจัดการระบบสารสนเทศของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย*. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสยาม.
- สุรินทร์ เมทะนี, การสัมภาษณ์, 27 กันยายน 2565.
- พิชัย น้อยรอด, การสัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2565.
- อวิรุทธ์ สิริโสภณา และประภัสสร จันทร์สถิตย์พร. (2561). การประกอบสร้างความหมายของผู้หญิงที่ถ่ายทอดผ่านตัวละครหญิงในละครโทรทัศน์ไทยยอดนิยมที่ถูกผลิตซ้ำระหว่างปี พ.ศ.2530-2560. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร*, 5(1), 23-40
- องอาจ สิงห์ลำพอง. (2550). *การสร้างเกณฑ์มาตรฐานการผลิตละครโทรทัศน์ไทย*. เข้าถึงได้จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/CU.the.2007.275.
- Berman, P. and Mclaughlin, M. W. (1977). *Federal programs supporting educational change, Vol. VII: factors affecting implementation and continuation*. Santa Monica, Calif.: The Rand Corporation.
- Berman, P. (1978). The study of macro and micro-implementation, *Public Policy*. 26(2), 157-184.
- Dye, T.R. (1966). *Politics economics and the public policy outcomes in the American States*. Chicago: Rand McNally.
- Hargrove, E.C. (1975). *The missing link: The study of the implementation of social policy*. Washington, DC: Urban Institute.
- Howard H. Kendler. (1963). *Attitude*. Retrieved October 13, 2006, from URL: <http://sarawud.wordpress.com/2006/10/13/>.
- Hornby, A. S. (2001). *Oxford advanced learner's dictionary of current English*. Oxford : OxfordUniversity Press.
- Lawless, David J. (1979). *Organizational behavior: The psychology of effective management* (2nd ed). Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall.
- Lipsky, M. (1980). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public service*. New York: Russell Sage Foundation.
- Hill, Michael, and Hupe, Peter, (2002). *Implementing public policy: Governance in theory and in practice*. London: SAGE Publications Ltd.
- Zamuto, R. F. (1982). *Assessing organizational effectiveness, system change, adaptation and strategy*. Albany: State University of New York.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

**แบบสัมภาษณ์
งานวิจัยเรื่อง**

**ประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติ
ของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง**

**1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในเชิงปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย
ปัญหาอุปสรรคและจุดแข็งโดยทั่วไปในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย ในประเด็นต่างๆ
ต่อไปนี้ มีลักษณะอย่างไร**

.....
.....
.....
.....

1. ปัจจัยนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ (X1)

**1.1 นโยบายของหน่วยงานภาครัฐ มีนโยบายใดของหน่วยงานใด ที่มีส่วนสนับสนุนในการดำเนิน
ธุรกิจการผลิตละครไทย และนโยบายนั้นมีลักษณะอย่างไร**

.....
.....
.....
.....

1.2 นโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวมีความชัดเจนของนโยบายหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

**1.3 นโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวมีความสอดคล้องในเชิงเป้าหมายของ
นโยบายและความต้องการกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้จัด/ผู้ผลิต/ผู้สร้าง/นักแสดง/ทีมงานทุกฝ่ายหรือไม่
อย่างไร**

.....
.....

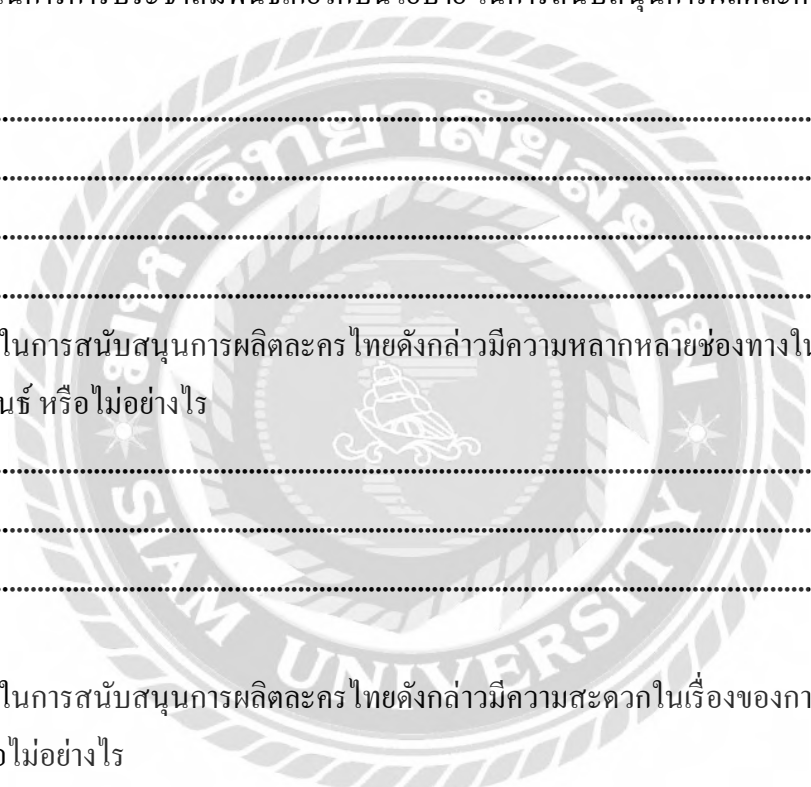
.....
.....
1.4 นโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....
2. ปัจจัยการประชาสัมพันธ์(X2)

2.1 รูปแบบในการการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบาย ในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าว
เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
2.2 นโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวมีความหลากหลายช่องทางในการ
ประชาสัมพันธ์ หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....
2.3 นโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวมีความสะดวกในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูล
นโยบายหรือไม่อย่างไร

3. ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมาย(X3)

3.1 ทักษะคิดของกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้จัด/ผู้ผลิต/ผู้สร้าง/นักแสดง/ทีมงานทุกฝ่ายต่อนโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าว และ ความเข้าใจกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากนโยบาย เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3.2 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้จัด/ผู้ผลิต/ผู้สร้าง/นักแสดง/ทีมงานทุกฝ่ายมีความพร้อมในการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนธุรกิจการผลิตละครไทยในทัศนคติของบุคลากรในอุตสาหกรรมการบันเทิง

2.1 นโยบายภาครัฐของหน่วยงานต่างๆในการสนับสนุนการผลิตละครไทย ได้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2.2 ในการนำนโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวไปปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้จัด/ผู้ผลิต/ผู้สร้าง/นักแสดง/ทีมงานทุกฝ่าย ได้ยอมรับปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

2.3 ในการนำนโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวไปปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้จัด/ผู้ผลิต/ผู้สร้าง/นักแสดง/ทีมงานทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อนโยบายหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2.4 ในการนำนโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวไปปฏิบัติได้ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์ไทยเพื่อการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพสูงของประเทศหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

2.5 ในการนำนโยบายในการสนับสนุนการผลิตละครไทยดังกล่าวไปปฏิบัติได้ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มจำนวนตลาดจำหน่ายในตลาดเอเชียหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาธุรกิจละครไทย

3.1 บุคลากรในภาคธุรกิจสามารถมีส่วนสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทย ได้อย่างไรในประเด็นใด

.....
.....
.....

3.2 นโยบายภาครัฐของหน่วยงานต่างๆ ควรเป็นอย่างไรในการส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจการผลิตละครไทยให้เกิดประสิทธิผล และควรสนับสนุนส่งเสริมในประเด็นใดบ้าง และควรดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นาย ฌัฐกฤต เกิดกฤตกิตต์
 วัน เดือน ปีเกิด : 15 ธันวาคม 2538
 ที่อยู่ปัจจุบัน : สามเสนนอก ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310
 วุฒิการศึกษา :
 ระดับปริญญาตรี : รัฐศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยรังสิต (การปกครอง) สำเร็จปีการศึกษา 2560
 ระดับปริญญาโท : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง)(ร.ม.) มหาวิทยาลัยสยาม สำเร็จปีการศึกษา 2565

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

- ตำแหน่ง : ธุรกิจส่วนตัว
 สถานที่ทำงาน : 47 หมู่ที่ 2 ตำบลบางพิง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 15110

การนำเสนองานวิจัย

ฌัฐกฤต เกิดกฤตกิตต์ และ จิตภา ธิรศิริกุล. (2566). ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนการผลิตละครไทยในอุตสาหกรรมบันเทิง. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(3), XX-XX.